

Ἴδού, φίλε μου, τί με παρεκίνησε νά σοι γράψω τήν μακράν τούτην ἐπιστολήν. Ἐλπίζω δέ ὅτι δικαιοσύνης ἕνεκεν καί ἀφοσιώσεως τῇ αὐτοκρατείᾳ δέν θέλεις λείψῃ φροντίζων ὑπέρ αὐτοῦ.

(Ἐκ τῆς Ῥωσικῆς).

Κ. Α. Παλασιολόγος.

Ο ΚΥΑΝΟΣ*

ΙΒ'

Ὁ Θεός προστατεύει τοὺς ἀγαπῶντας.

Ἐΐχομεν ἤδη τὸ ἥμισυ τῆς ὁδοῦ διακρύσει ὅτε συνηντήθημεν μετ' ἄλλου τινὸς ταξιδιώτου, ὡσεὶ πεντηκοντούτου. Περικαλύπτων οὗτος τὸ σῶμα διὰ μιλῶτων μέχρι πώγωνος, περῆχεν εἰκόνα παγετώδους ὄγκου ἐν μεσοῦντι Δύγούστῳ καὶ συνετέλει εἰς τὸ νά σιωπῶμεν. Ἦτο μέγας καὶ στιβαρὴς, πρῶτον δ' ἐπιφαινόμενον χαρακτηριστικόν του ἦσαν μακροὶ μύστακες, ψαρροί, κεκλιμένοι πρὸς τὰ κάτω καὶ συνεστραμμένοι κατὰ τὰ ἄκρα. Ἐκάστη ὀριζ. τῶν ὀφρύων του εἶχεν ἰδίαν διεύθυνσιν, ὥστε τὸ σύνολον ἀπετέλει ἐν εἶδος θάμνων τραχέως ἐξεχόντων ὑπεράνω τῶν ὀφθαλμῶν, οἵτινες ἦσαν μικροὶ ἀναλόγως τοῦ ἐπιμήκους καὶ γωνιώδους προσώπου του· αὐτοὶ δέ οἱ ὀφθαλμοὶ του περιπεφραγμένοι διὰ πυκνῶν καὶ σιμῶν βλεφαρίδων ὁμοιάζον ὡς δύο ἄντρα ἐντὸς τῶν ὁποίων εἶχε κεκρυμμένας τὰς ἰδέας του. Τὸ στόμα ἦτο μέγα καὶ τὸ χεῖλος ὑπεροπτικόν, τὸ δέ μέτωπον ἰκχνῶς ὑψηλὸν πρὸς ἐνδειξιν πνεύματος, ἦτο ὑπέρ τὸ δέον ὀμαλόν, ὥστε νά ἐγκρύπτῃ μεγαλοφυΐαν.

Ὁ Μαξίνσκις μοὶ εἶπεν ὅτι ἦτο Ῥῶσος καὶ δέν ἐπέστησε πλέον τὴν προσοχήν του ἐπὶ τοῦ συνοδοιπόρου, ὡς εἰθισμένος παιδιόθεν εἰς τὸ βλέπειν τοιαύτας φυσιογνωμίας.

Ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ἐσάκεις τὸ βλέμμα μου ἐπιπτεν ἐπὶ τοῦ ἰδικοῦ του, ἐδείκνυσεν ὅτι οὐδόλως ἤθελε νά προσέξῃ εἰς ἐμέ. Ἦμενεν ἀκίνητος, ὡσεὶ ἀποφεύγων τὸν ἐξευτελισμὸν τοῦ νά μᾶς περάσῃ τὸ θέαμα χειρονομίας τινός. Ἐν τούτοις ἡ μεγαλοπρεπὴς αὕτη στάσις, ἀντὶ νά μοι ἐπιβόλη δειλίαν, ὑπεκίνει τὸναντίον ἰλαρότητα παρ' ἐμοὶ καὶ κατὰ στιγμὰς μόλις συνεῖχον τὸν γέλωτα. Ὁ ἐπιβλητικὸς ἐκεῖνος ἄρχων, ὅστις ἐφαίνετο ἀπορῶν διότι παρεῖχε τὴν τιμὴν εἰς τὸν κόσμον νά ζῇ ἐν αὐτῷ, μὲ διεσκέδαζεν. Ὁ Μαξίνσκις μὲ ἐβεβαίον ὅτι οὐδόλως τὸ ἐξωτερικόν του ἦτο παρά-

* Ἴδε σελ. 608.

τυπον, ὅτι πολλοὺς ἄλλους τοιοῦτους ἔμελλον νὰ ἴδω ἐκεῖ καὶ ὅτι οἱ Ῥῶσοι ἦσαν ὅλοι σχεδὸν ὅμοιοι πρὸς αὐτόν. — Οἱ κύριοι οὗτοι, ἔλεγε, θηρεύουσι πρὸ παντὸς τὸ μεγαλεῖον· συνεπεία τούτου πᾶσα κίνησις ἀπαγορεύεται.

Ὁ γέλωσ μου ἐξέσπατε μεταδοθεὶς καὶ εἰς τὸν Μαξίνσκην, ὅστις ὁμῶς ἤλεγγε τὸ ἀτόπημα τοῦτο εἰς τὸ ὅποιον τὸν περέσυρα.

Ὁ μεγαλοπρεπὴς ἄγνωστος διετήρει τὴν ἀπκθῆ ἀκίνησίαν του, ἐπκυζάνων διὰ τῆς ἀγριωπῆς ταύτης σοβρότητος τὸ ἀκράτητον τῆς εὐθυμίας μου.

«Τὶ τὰ θέλεις, εἶπον χαμηλοφώνως εἰς τὸν κόμητα. — Τὸ κακὸν ἤδη ἔγεινεν. Ὁ ἄγνωστος οὗτος αὐτοκράτωρ μὲς ἐχαρρακτήρισεν ἤδη ὡς ἀνθρώπους ἀναγώγους. Ἀντὶ λοιπὸν νὰ θλίβωμαι, ὅπερ καὶ οὐδὲν ἤθελεν ἐπανορθώση, προτιμῶ νὰ ἐνεργήσω ὡσάν ἡμην μόνος».

Ταῦτα δὲ λέγων, ἐξήγαγον ἐκ τοῦ θυλακίου μου τὸν φάκελλον, ἐνθα εἶχον τοποθετήσῃ τὰς εἰκόνας τῶν δεσποινίδων Β*** καὶ ἀπελάμβανον τῆς θέας αὐτῶν, τῆς ὁποίας εἶχον στερηθῆ ἀφότου ἐλάβομεν τὴν τιμὴν νὰ συνοδοιπορῶμεν μετὰ τοῦ ἀρχοντος.

Ὁ Μαξίνσκης μοὶ ἀφῆρσε τὴν εἰκόνα τῆς Ῥενέ καὶ μόλις ἀφοῦ ἐπὶ πολὺ τὴν ἐθεώρησεν, ἀπαφάσισε νὰ μοι τὴν ἀποδώσῃ. Κατ' οὐδένα τρόπον ἔσπερον νὰ τὴν ἐγκαταλείψω.

Αἶφνης ὑπάλληλός τις ἐνεφανίσθη ἐπὶ τῆς θυρίδος καὶ ἠρώτησε ποίαν διεύθυνσιν ἐπρόκειτο ν' ἀκολουθήσωμεν. Ἐσιώπησα περιμένων μετὰ χαρῆς ν' ἀκούσω μίαν λέξιν προφερομένην ὑπὸ τοῦ συνοδοιπόρου, ἀλλ' ἡ χαρὰ μου ταχέως μετετρέπη εἰς δυσκρέσκειαν, ὅταν ἤκουσα ὅτι καὶ ἐκεῖνος διεύθυνετο εἰς Βαρσοβίαν.

«Ἐπιθυμῶ νὰ μεταβῶ εἰς ἄλλο χωρίσμα τῆς ἀμαξοστοιχίας! ἢ ἀνέκραξε.

Ἐφθάσαμεν εἰς τὸ χωρίον Κάτσοβιτζ, ἐπομένως ὁ Μαξίνσκης εἰσῆρχετο εἰς τὸ πάτριον ἔδαρος.

Μικρὸς ποταμὸς ὠλίσθησεν αἶφνης ὡς κυανὴ ταινία ὑπὸ τὴν ἀμαξοστοιχίαν, ἔφθασε δὲ συνῆμα εἰς τὰ ὦτά μου, ἄγνωστον πῶθεν ἐρχομένη ἡ λέξις:

«Γρανίκα!»

Διεβαίνομεν τὸ σύνορον, ὃ δὲ κόμης λησμονῶν τοὺς κινδύνους τοὺς ὁποίους διέτρεχεν

«Ὠραία μου Πολωνίκα!» ἀνέκραξε. Καὶ εἶτα ψιθυρίζων προσέθηκε: «Τὸ ἤλπίζεις νὰ μ' ἐπκνίδης εὐτυχῆ, σύ, τὴν ὁποίαν ἐγκατέλιπον διὰ ν' ἀποθάνω! Ποσάκις ἤκουσες ἀπὸ τῶν χειλέων μου τὸ ὄνομα ἐκείνης ποῦ ἀγαπῶ! Ἐὰν σοῦ τὸ εἶπῶ καὶ πάλιν τώρα, ὅτε πρόκειται νὰ ἐνωθῆ μὲ τὸ ἰδιόν μου.»

Ἄλλ' ἡ θέα τῆς ἐρειπωμένης ταύτης χώρας, τῆς ἐρημωμένης ταύτης

γῆς, ὑγρᾶς πάντοτε ἀπὸ τοῦ αἵματος τῶν τέκνων αὐτῆς, τὴν ἔκαμε νὰ ὠχριάσῃ.

«Τάλαινα πατρίς!» εἶπε καὶ ἔκλινε τὸ μέτωπον.

Δὲν ἐτόλμησα νὰ λύσω τὴν ἐπακολουθήσασαν τιωπήν. Εἶδον δὲ τὸν Ῥῶσον δίδοντα διὰ πρώτην τότε φράσιν σημεῖον ὑπάρξεως. Ἐστρέψε τὴν κεφαλὴν πρὸς τὸν τετραγυμένον Μαξίνσκη καὶ τὸν ἐτίμησε διὰ λοξοῦ βλέμματος, ὅπερ ἐσήμεινε «Καὶ σὺ λοιπὸν εἶσαι ἄθλιος Πολωνός!»

Νέα κεφαλὴ ὑπεκλήλου, φέρουσα σκοῦρον μικρὸν ἐκ βεστρυχῶδους μηλωτῆς, μᾶς ἀνήγγειλεν ὅτι ἔπρεπε νὰ καταβῶμεν ὑπὸς τελεσίῃ ἢ τελωνεϊκῇ ἐπίσκεψις τῶν πραγμάτων καὶ ἡ ἐπιθεώρησις τῶν διαβατηρίων μας. Ἐλάβομεν λοιπὸν φόρδην μίγδην ἐπενδύτας, σκεπάσματα, σάκκους ὀδοιπορικοὺς καὶ ἐρρίφθημεν ἔξω τοῦ ὀχήματος.

Εἶνε γελοία ἡ πολεμικὴ σεβρότης, μεθ' ἧς ἐξετάζονται οἱ εἰσπερχόμενοι εἰς τὸ πολωνικὸν ἔδαφος ξένοι. Πυγμαῖα στρατιῶται μὲ θαλασπείρας γενειάδας καὶ μικρὰ λευκὰ ξίφη παρατάσσονται ἐνθεν καὶ ἐνθεν τῆς διαβάσεώς σας καὶ σας παρακολουθοῦσι μὲ ὄμματα ὀξέα, φλογερά. Ὁ ἐπὶ τῶν διαβατηρίων ὑπέλληλος, ἔχων ὄψιν αὐτόχρονον αἰμοδόρον, ἔστρεψε καὶ πάλιν ἔστρεψε μετὰ τῶν χειρῶν του τὸ διαβατήριον τοῦ Μαξίνσκη. Παρατήρει μετὰ προσοχῆς ὅτε μὲν τὸ χαρτίον, ὅτε δὲ κατὰ πρόσωπον τὸν φίλον μου, τοῦ ὁποίου ἡ ἀριστοκρατικὴ φυσιογνωμία καὶ ὁ διάπυρος ὀρθοκλήμους ὑπέφκινον πατριωτισμὸν μὴ χρήσιμον εἰς τὴν περίπτωσιν.

Ἡρώτησα τότε ἀπλῶς ἂν εἶχε καλῶς τὸ διαβατήριον τοῦ ἀδελφοῦ μου, ἔλαβον δὲ ὕψος τοσοῦτον ἀπλοϊκόν, ὥστε ὁ ὑπέλληλος ἐπέσιθη.

Διήλθομεν.

Ὁ Ῥῶσος συνοδευόμενος ἤδη ὑπὸ τῶν ὑπηρετῶν αὐτοῦ, μᾶς ἠκολούθει. Ἀντὶ παντὸς ἄλλου ἐπρόφερε μεγαλοφάνως τὸ ὄνομά του, ὅπερ ἀκούσαντες οἱ ὑπέλληλοι, πάντες ἀπεκαλύφθησαν. Ἦτο διάσημον πρόσωπον. Ἡμεῖς, ἀναμεινάντες τὴν εἴσοδόν του εἰς ἓν ὄχημα τῆς ἀμαξοστοιχίας, εἰσήλθομεν εἰς ἄλλο κενὸν καὶ ἠλπίσαμεν ὅτι ἀπηλλάγημεν διὰ παντὸς πλέον τῆς ἐμφανίσεώς του. Ἀλλ' ἐνίοτε ἡ τύχη φαίνεται ὡσεὶ ἐπίτηδες συνδέουσα ἡμᾶς μὲ πρόσωπα τὰ ὁποῖα ζητοῦμεν ν' ἀπορύγωμεν ὡς ἀντιπαθητικά. Ὁ Ῥῶσος ἐκεῖνος ἔμελλε νὰ παρακολουθήσῃ τὴν ζωὴν μας ὅλην ἢ συνάντησις του προὐκάλεσε σειράν γεγονότων ὅπως ἀπροσδοκῆτων.

Μετ' ὀλίγον ἐζήτησα τὰς εἰκόνας τῶν φιλτάτων μου ἵνα ταῖς ἀνακοινώσω ὅτι διέβημεν τὰ σύνορα ἀνευ ἀπευκτικίου τινός, ἀλλὰ δὲν τας εὔρον. Ἡρεώνηται πικνυχχοῦ, ὁ Μαξίνσκης ἐπίσης, ἀλλὰ μάτην. Ὁ φάκελλος οὐκ εἶχε πέσῃ ἐκ τοῦ θυλακίου τοῦ ἐπενδύτου μου. Ὁ δυστυχὴς κόμης ὠδύρετο περισσώτερον ἔμοῦ καὶ μοι ἀπηύθυνεν ἀπείρους ἐλέγχους. Ἡρώτησα τὸν ὀδηγὸν τῆς ἀμαξοστοιχίας, ὅστις μ' ἐβεβαίωσεν ὅτι οὐδὲν εἶδε. Ἐπέκειτό ἤδη ἡ στιγμή τῆς ἀναχωρήσεως, ὅτε εἶδον ὑπηρέτην τοῦ Ῥώσου

ἐκείνου ἐρχόμενον πρὸς με καὶ ὁμιλοῦντά μοι Πολωνιστί. Οὐδὲν ἠνθήησα, ἀλλ' ὁ Μαξίνσκις ἐξήλθεν ἀμέτῳ τῆς θυοίδος καὶ τῷ ἐλάλησε διὰ φράσεων, τὰς ὁποίας ὁ ὑπηρετῆς διέκοπτε διὰ λέξεων καταληγουσῶν ὁμοιομορφῶς :

« Τάκ, τάκ, τάκ, τάκ ».

Ἐδέησε νὰ ἀναμείνω τὸ τέλος τῆς συνδιαλέξεως ταύτης, ἵνα λάβω ἐξηγήσεις. Ἐπὶ τέλους ὁ συριγμὸς τῆς ἀναχωρήσεως ἠκούσθη καὶ ὁ ὑπηρετῆς ἐξηφανίσθη.

— Φίλε μου, εἶπεν ὁ Μαξίνσκις, ὁ Ῥώσος μὰς ἐρωτᾷ ἂν ἐχάσαμεν τίποτε. Φαίνεται ὅτι θὰ εὔρε τὰς φωτογραφίας, ἀλλὰ δὲν εἶπεν εἰς τὸν ὑπηρετῆν περὶ τίνος πρόκειται.

— ὦ χρηστὲ Μοσχοβίτα, ἐχέμυθε ἄνθρωπε ! ἀνέκραξα.

— Εἶνε κύριος πολὺ καθὼς πρέπει.

— Καὶ ἀρίστης ὑγείας διὰ τὴν ἡλικίαν του, διότι φαίνεται ἀρκετὰ προχωρημένος.

II'

Τὸ ξηρὸν ξύλον ἀνάπτει εὐκολώτερον τοῦ χλωροῦ.

Εἰς τὸν πρῶτον σταθμὸν εὐρέθημεν δι' ἐνὸς πηδῆματος πλησίον τοῦ Ῥώσου. Ἐξήγαγεν ἐκ τοῦ θυλακίου του τὸν φάκελλον χωρὶς νὰ μετακινηθῆ ἐκ τῆς ἀγαπητῆς του στάσεως· ἔμενε πάντοτε στηρίζων ἀξιοπροπῶς τὰ νῶτα. Ἄλλ' ὠμίλησε ! καὶ γαλλιστὶ μάλιστα !

Εἶπε λοιπὸν ὁ ἄνθρωπος οὗτος μετ' ἀδιαφορίας.

« Μετὰ τὴν ἀναχώρησίν σας εὔρον τὰς εἰκόνας ταύτας. Θὰ ἦνε βεβαίως ἀδελφαί σας ».

— Δὲν εἶνε ἀδελφί μας αἱ κυρίαι αὗται, ἀπεκρίθη ὁ Μαξίνσκις, ἀλλὰ μὰς εἶνε οὐχ ἥττον περιλημέναί, διό καὶ σὰς εὐχαριστῶ χιλιάκις.

— Ἐγὼ μᾶλλον πρέπει νὰ σὰς εὐχαριστήσω, εἶπεν ὁ Ῥώσος, μειδιῶν περίπου, διότι ὅπως βεβκιωθῶ ὅτι δὲν μοι ἀνῆκεν ὁ φάκελλος ἐδέησε νὰ περατηρήσω τὸ περιεχόμενον· σὰς ὀφείλω λοιπὸν τὴν θέαν ὠραίων προσώπων ».

Ὁ Μαξίνσκις μοὶ ἔδωκε τὴν εἰκόνα τῆς Αὐγούστας κρατήσας δι' ἑαυτὸν τὴν τῆς Ρενέ, τὴν ὁποίαν καὶ πάλιν τῷ ἀφῆρασα.

Ὁ συναδοιπὸρος ἐμειδίασε βλέπων τὴν ἐπὶ τούτῳ κατῆφειν τοῦ νεανίου. Χωρὶς νὰ φαίνεται παρηκολούθει ὅλα ἡμῶν τὰ κινήματα.

Ἀπεσύρθη μετὰ τοῦ κόμητος εἰς τὴν ἄλλην ἄκρην τοῦ ὄχθηματος.

« Μοὶ ἐρχεται μίαν ἰδέαν, τῷ εἶπον, νὰ συνδέσωμεν γνωριμίαν μετὰ τοῦ Ῥώσου τούτου. Ἴσως δυναθῆ νὰ μὰς χρησιμεύτῃ. »

— Τὸ πᾶν εἶνε εἰς χεῖράς του, ἀλλ' εἰς ἣν εὐρισκόμεθα θέσιν τὰ ὕψηλά

πρόσωπα εἶνε μᾶλλον ἐπικίνδυνα. Ἐκτός τούτου δὲν ἐπιθυμῶ νὰ ἔχω σχέσεις μὲ Ῥώσους.

— Τοιοῦτος ἄνθρωπος δὲν θα θελήσῃ ποτὲ νὰ ταπεινωθῇ μέχρι κατκδύσεως προγεγραμμένου.

— Ὅχι, ἀλλ' ἴσως δὲν καταδεχθῇ νὰ τον συνδράμῃ.

— Τίς οἶδε;

— Ἐφάνη πρὸς ἡμᾶς εὐγενῆς κατὰ συνήθειαν καὶ τίποτε πλέον.

— Ἐχει περιέργειαν! Ὅπωςδὴποτε οὐδεμίαν ἴσως θὰ εὐρωμεν εὐκαιρίαν ἵνα προσπελάσωμεν πρὸς ἄνθρωπον τιαύτης περιωπῆς. Ἄφες με νὰ ἐνεργήσω κατὰ βούλησιν.

Ἡ ἀμκξοστοιχία πάλιν ἐσταμάτησε.

«Κύριε, εἶπον εἰς τὸν Ῥώσον, δὲν ἐπιθυμοῦμεν νὰ σᾶς ἐνοχλῶμεν περισσότερο διὰ τῆς παρουσίας ἡμῶν εἰς τὸ ὄχημα τοῦτο, ὅπου ἴσως θὰ ἐπροτιμᾶτε νὰ μείνετε μόνοις.

— Δὲν μ' ἐνοχλεῖτε διόλου. . . . θὰ λυπηθῶ μάλιστα ἂν με ἀφίστετε ἤδη ὅτε διήλθομεν ὁμοῦ τόσον δρόμον.

— Τότε ἐπιτρέψτέ μοι νὰ σᾶς ὀνομάσω τὸν φίλον μου, κόμητα Μκξίνσκη.

— Εἰσθε Πολωνός! Τὰ εἶχα μαντεύσῃ, εἶπεν. — Ἡ ἐθνικότης εἶνε γεγραμμένη ἐπὶ τῆς φυσιογνωμίας ἐκάστου.

— Σεῖς δὲ εἰσθε Ῥώσος, Κύριε; ἠρώτησεν ὁ Μκξίνσκης.

— Μάλιστα.

— Ῥωσικὰ καὶ Πολωνικὰ εἶνε δύο ἔθνη οὐδόλως ἀγαπώμενα, εἶπον ἐγὼ γελῶν.

— Τὸ ἔθνος παλλάκις δὲν ταυτίζεται μὲ τὸ ἄτομον ὡς πρὸς τὰ αἰσθήματα, παρατήρησεν ὁ Ῥώσος.

Ὁ Μκξίνσκης ἐφαίνετο καθησυχάσας ὀλίγον. Ἐξηκολούθησα:

— Ἐγὼ ὀνομάζομαι Φράντζ Τίλμαν, γεωπόνος καὶ γκιουκτῆμων.

— Λοιπόν, εἶπεν ὁ Ῥώσος, — ἀφοῦ σεῖς μοὶ ἐφανερῶσατε τὰ ὀνόματά σας πρέπει καὶ ἐγὼ νὰ σᾶς εἶπω τὸ ἰδικόν μου.

— Διατί; διέκοψα. — Σᾶς ἐγνωρίσαμεν ἄρκετὰ διὰ τῆς μεγάλης εὐεργεσίας, ἣν μᾶς ἐκάμετε. Τί ἄλλο ἀπικτεῖτε; Ὑπάρχουσιν ἄνθρωποι τῶν ὁποίων ἀνέκαθεν γνωρίζει τις τὸ ὄνομα καὶ οὐδέποτε λαμβάνει ἀφορμὴν νὰ ἐκτιμήσῃ τὴν καρδίαν.

Ἡ διάκρισίς μου τῷ ἤρесе.

— Τῇ ἀληθείᾳ, εἶμαι πολὺ εὐχαριστημένος διότι σᾶς συνήντησα, εἶπε μὲ ὕφος προστατευτικόν. Οὐδὲν τὸ μᾶλλον ἐνδιαφέρον ὅσον οἱ ταξειδιῶται καὶ ταξειδιῶται μάλιστα χάνοντες τόσον ὠραίας φωτογραφίας.

Ἡ ὄψις τοῦ Μκξίνσκη πάλιν ἐπεσκιάσθη.

— Εἶνε ἀναμφίβολον, ἐξηκολούθησα, ὅτι ἡ θέσις μκς εἶνε ἐκ τῶν περιεφροτέρων.

— Τὸ ἠννόησα ἐξ ὅλων τῶν λεπτομερειῶν. Μία ἐκ τῶν δύο εἰκόνων, ἀν δὲν ἀπατῶμαι, ἀρέσκει εἰς τὸν φίλον σας.

— Εἶνε μνηστή του, ἢ μάλλον ἐκείνη, τὴν ὁποίαν ἀγαπᾷ καὶ πρόκειται νὰ νυμφευθῇ. Ὑπάρχουσιν ὁμῶς δυσκολίαι τινές, αἱ ὁποῖαι, μάλιστα μᾶς ἀναγκάζουν νὰ ταξειδεύωμεν ἤδη εἰς Πολωνίαν.

— Διατί ὁμῶς κρατεῖτε καὶ τὰς δύο εἰκόνας σεῖς, ὅστις δὲν εἶσθε μνηστευμένος πρὸς οὐδεμίαν; Αὐτὸ δὲν ἐννοῶ.

— Εἶνε ἀπλούστατον. Ἀγαπῶ καὶ τὰς δύο.

— Εὐρίσκετε τοῦτο ἀπλοῦν!... Ἴσω; ἀγαπᾶτε τὴν μίαν ἐξ ἔρωτος καὶ τὴν ἄλλην ὡς φίλος.

— Ἀκριβῶς.

— Καὶ ἀγαπᾶσθε ἐπίσης;

— ὦ! Δὲν γνωρίζω τίποτε. Ἄν ποτὲ ἐκείνη, τὴν ὁποίαν ἀγαπῶ, ἔστεργε νὰ μοι δώσῃ τὴν καρδίαν της, ὄφειλε νὰ γαίνη ἀγορτίς, ὅπως ἐγώ, διότι δὲν δύναμαι νὰ μεταβάλω τὴν ζωὴν μου.

— Αὐτὸ εἶνε ῥωμαντικώτατον. Πιστεύετε δὲ ὅτι ἡ δεσποινὶς αὕτη εἶνε ἱκανὴ νὰ ἐνδώσῃ εἰς τοιαύτην τινὰ ἀπαίτησιν, νὰ ἐκτελέσῃ τοιαύτην θυσίαν;

— Σὰς εἶπον ὅτι δὲν πιστεύω εἰς τίποτε καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἐλπίζω τίποτε ἀκόμη.

Ὁ Ῥώσος ἔμεινε σκεπτικὸς ἐπὶ τινὰς στιγμὰς καὶ εἶτα προσέθηκεν ὡσεὶ ἐξάγων τὸ συμπέρασμα τῆς συνομιλίας.

— Ὡστε ἐκ τῶν δύο τούτων συνοικεσίων κανὲν ἀκόμη δὲν ἀπεφασίσθη.

Ἐστράφη ζητῶν ἐντὸς τοῦ σάκκου τοῦ σιγάρα, ἐξ ὧν μᾶς προσέφερεν.

— Ἀλλά, ἐξηκολούθησε, — δὲν μοι εἶπατε τὰ ὀνόματα τῶν δεσποινίδων τούτων.

— Ὅτι τὰς γνωρίζετε ἀναμφισβύτως.

— Μὲ τὰς τοιαύτας ἡμιτελεῖς ἐκφράσεις, ἐρεθίζετε μεγάλως τὴν περιέργειάν μου. Τὸ νὰ μοι λέγετε ἤδη ὅτι γνωρίζω τὰς δεσποινίδας ταύτας μὲ ἀναγκάζει νὰ ἐπιθυμῶ σφοδρῶς νὰ μάθω ποῖαι εἶνε.

Ὁ Μαξίνσκις μοι ὤθει τὸν ἀγκῶνα μετ' ἀνησυχίας μὴ διαφυγούσης τὸν Ῥώσον.

— Ὁ κ. κόρης σας ἀπαγορεύει νὰ μοι ὁμιλήσητε, εἶπε. Διστάζει ἴσως περὶ τῆς ἐχεμυθίας Ῥώσου.

— Ὅχι, δὲν διστάζω, ὅταν μοὶ δώσῃ τὸν λόγον του νὰ τηρήσῃ τὸ μυστικόν, εἶπεν εὐλικρινῶς ὁ Μαξίνσκις.

— Τότε, σὰς ὑπόσχομαι πᾶσαν ἐχεμυθίαν.

— Ἡ ὑπόσχεσις αὕτη, κύριε, ἐπανελάθον ἐγώ, δὲν εἶνε ὁ μόνος λόγος, ὅστις μὲ πείθει νὰ σὰς ἐκμυστηρευθῶ. Νομίζω ὅτι σὰς ἐμπνέομεν μικρὸν τι ἐνδιαφέρον, ὅταν δέ τις ἔρχεται εἰς ξένον τόπον εἶνε εὐτυχῆς εὐρίσκων

πρόσωπα τὰ ὁποῖα ἴσως ἤθελον συγκατανεύσει νὰ τὸν ὑποστηρίξωσιν. . . ἢ Ἡ μίξ τῶν δεσποινίδων εἶνε θυγάτηρ τοῦ δουκὸς Β*** καὶ ἡ ἄλλη ἀνεψία του.

— Τοῦ Δουκὸς Β***, τοῦ ἄλλοτε πρέσβεως;

— Ἀκριβῶς τοῦ ἰδίου.

— Τὸν εἶδον πολλὰκις. Καθ' ὅσον ὁμως ἀφορᾷ εἰς τὰς κυρίως, ἤκουσα μόνον νὰ γίνεται λόγος περὶ τῆς καλλονῆς των.

Ἐφθάσαμεν εἰς Βικροβίαν.

— Ἐλπίζω ὅτι θὰ ἐπανίδωμεν ἀλλήλους, εἶπεν. Ἐγὼ θὰ μείνω ἐπὶ τινεσ ἡμέρας ἐδῶ. Εἰς ποῖον ξενοδοχεῖον θὰ κητκλύσετε;

— Εὐκόλως δύνασθε νὰ μᾶς εὑρήτε, διότι ἐδῶ ἐν μόνον ξενοδοχεῖον ὑποφερτὸν ὑπάρχει, ἀπεκρίθη ὁ Μαξίνσκης.

— Ἐχετε δίκκιον. Λοιπὸν, θὰ ἰδωθῶμεν ἐκ νέου, κύριε, εἶπεν ὁ Ρῶσος ἀπομακρυνόμενος ἡμῶν.

— Θὰ ζητήσης νὰ ἐπανίδῃς τὸν ἄνθρωπον τοῦτον; μὲ ἠρώτησεν ὁ κόμης, ὅτ' ἐμείναμεν μόνοι.

— Ἐγὼ ὄχι. Ἐκεῖνος θὰ μὲ ζητήσῃ.

— Ἄκουσε, φίλε μου. Δὲν γνωρίζεις τὸν ῥωσικὸν χαρακτῆρα; ἐγὼ τὸν γνωρίζω καλῶς καὶ τρέμω ὡς ἐκ τοῦ κινήματός σου. Αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος θὰ ἔχη μίαν ιδέαν διὰ νὰ μεταβάλῃ τόσον αἰφνιδίως τὸν τρόπον πρὸς ἡμᾶς.

— Ἀναμφιβόλως ἔχει μίαν ιδέαν. Ἄνευ τούτου δὲν ἠδύνατο νὰ μᾶς χρησιμεύσῃ. Νομίζω ὅτι μαντεύω κατὰ τὸ ἤμισυ τὰς σκέψεις του.

— Καὶ ἐγὼ τὰς μαντεύω καθ' ὁλοκληρίαν. Μία ἐκ τῶν εἰκόνων μας τῷ ἀρέσκει. Κατ' ἀρχὰς ἐνόμισεν ἔτι ἦταν κυρίως δευτερευούτης τάξεως, ἡδὴ δὲ εὑρίσκειται πολλῶ μᾶλλον στενοχωρημένος ἐκ τῆς θέσεώς των ἢ ἐκ τοῦ ἔρωτός μας.

— Βλέπεις λοιπὸν ὅτι ἐννοεῖς;

— Ἄν ἦνε ἡ Ρενέ. . . .

— Ἄν ἦνε ἡ Ρενέ, ἥτις τῷ ἀρέσκει, δὲν θὰ τὴν χρειασθῶμεν. Ἄν ὁμως ἦνε ἡ Αὐγούστα ἐννοῶ νὰ ἐπωφεληθῶ τῶν κλίσεων τοῦ γεροντίου τούτου καὶ νὰ φέρω τὴν νεάνιδα νὰ ἐκλέξῃ μεταξὺ ἐμοῦ καὶ ἐκείνου. Θὰ γνωρίσω τότε ἂν ἡ ὑπεροψία ὑπερέχει τοῦ ἔρωτος ἐν τῇ καρδίᾳ της.

— Ἴσως ἔχεις δίκκιον καθόσον ἀφορᾷ εἰς τὸν ἔρωτά σου ὡς πρὸς τὰς ἐνταῦθα ὁμως ὑποθέσεις μας, δὲν ἐλπίζω τίποτε. Ἰδοὺ ἄνθρωπος ἰσχυρὸς, νοήμων, πλούσιος, πεπειραμένος ἄξιός τις λοιπὸν σύ, ὅστις δὲν γνωρίζεις εἰμὴ τοὺς ἀγροὺς σου, νὰ τὸν μεταχειρισθῆς ὡς τυφλὸν ὄργανον; εἶνε ἀνοησία.

— Μάθε τοῦτο: Ἐν πάσῃ πλεκτάσῃ ὡς καὶ ἐν τῷ ἔρωτι, οἱ νέοι φθάνουσι πρὸ τῶν γερόντων εἰς πέρας. Ἐν ᾧ οὗτοι σκέπτονται περὶ τῆς καλλιτέρας ὁδοῦ, ὁ νέος εἶνε ἤδη μακρὰν. Ἡ πείρα σκαθμίζει, ἡ νεότης ἐνεργεῖ. Ἄφες με, λοιπὸν, νὰ ἐνεργήσω κατὰ βούλησιν.

ΙΑ'

Ἡ εὐτυχία ὁμοιάζει ἔνδυμα, τὸ ὅποτον δὲν ἀρμόζει
ἐξίσου εἰς πάντα ἄνθρωπον.

Τὴν ἐπαύριον ἐξῆλθον μόνος ἵνα μεριμνήσω περὶ τῶν ὑποθέσεων τοῦ Μαξίνσκη.

Ἐνεθυμούμην τὸ ὄνομα τοῦ Ρώσου, ἐκαλεῖτο Κάσκωφ. Ἐπληροφορήθην ποῦ κατοικεῖ, καὶ ἀναζητήσας τὴν οἰκίαν, ἐτοποθετήθην εἰς ἀπέσπασίν τινα, καιροφυλακτῶν νὰ ἴδω τι ἐξ οὗ νὰ ὀδηγηθῶ.

Πολλάκις ἐν τῷ μέτῳ τῶν παραπετασμάτων διέκρινα ἐπιφαινομένους καὶ ἀφανιζομένους τοὺς μεγάλους αὐτοῦ μύστικας καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς πλανωμένους μεταξὺ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς στέγης τῶν οἰκιῶν. Εἶχεν ὄφρα ἀνήσυχον . . . μελκχολικόν.

Ἀναμφιβόλως εἶχεν ἐμπέσει εἰς σκέψεις.

Ἐπαυελθὼν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον ἔμαθον παρὰ τοῦ Μαξίνσκη ὅτι κατὰ τὴν ἀπουσίαν μου ἦλθεν ὑπηρέτης τοῦ κ. Κάσκωφ, ζητοῦντος νὰ μὲ ἴδῃ αὐθημερόν.

Ἐξῆλθον ἀμέσως πάλιν καὶ ἐπορεύθην παρὰ τῷ Ρώτῳ.

Ἀφοῦ ἐκεῖνος ἔπειλε ζητῶν με, ὄφειλε ν' ἀρχίστη πρῶτος τὴν συνομιλίαν. Μετὰ τοὺς συνήθεις τυπικοὺς χαίρετισμοὺς ἐκάθισα καὶ περιέμεινα σιωπῶν.

— Ἀπὸ χθὲς πολλάκις ἐσκέφθην περὶ ὑμῶν, εἶπε. Μοὶ ὑπεδείξατε ὅτι ἠδυνάμην νὰ σᾶς φανῶ χρήσιμος, καὶ ἤδη ἐπὶ τοῦτο σᾶς προσεκάλεσα, ἵνα μοὶ ρανερώσητε τὴ δύναμιν νὰ πράξω ὑπὲρ ὑμῶν.

— Τὸ πᾶν!

— Μεγαλόνετε ὑπὲρ τὸ δέον τὴν ἰσχὺν μου. Ὅπωςδῆποτε ἄς ἴδωμεν.

— Θὰ σᾶς ὁμιλήσω ἤδη μετὰ πάσης εὐλικρινείας, τοσοῦτω μᾶλλον καθόσον ὁ φίλος μου εἶνε ἀπὼν! Ἴδου ἐν δυσὶ λέξεσιν ἡ αἰτία τοῦ ταξιδίου μας. Μία παρενόησις ἀπεστέρησε τὸν κόμητα πάσης τῆς περιουσίας του καὶ ἦλθομεν ὅπως δι' ὄλων τῶν μέτων ἀποπειραθῶμεν τὴν ἀνάκτησιν αὐτῆς. Ὁ πατήρ του καὶ αὐτὸς ἐξωρίσθησαν λόγῳ τῆς συμμετοχῆς των εἰς τὰς ἐπιτοπίους πολιτικὰς ταραχάς, τὰ δὲ ὑπάρχοντά των ἐδημεύθησαν ἀδίκως. Ὁ κόμης εὐρίσκεται ἤδη ἐνταῦθα ὑπὸ πλαστὸν διαδοχτήριον καὶ θεωρούμενος ὡς ἀδελφός μου. Πιστεύω, κύριε, νὰ αἰσθάνεσθε ὅπως εἶνε μεγάλη ἡ πρὸς ὑμᾶς ἐμπιστοσύνη καὶ ὑπόληψις, ὥστε νὰ θέτω τὴν ὑπαρξίν μου εἰς τὰς χεῖράς σας.

— Ἐννοῶ, ἐννοῶ καλῶς. Πρόκειται, λοιπόν, ἤδη ν' ἀποδοθῇ εἰς τε τὸν πατέρα καὶ εἰς τὸν υἱὸν ἡ ἐλευθερία καὶ ἡ περιουσία. Περὶ τούτου θὰ μεριμνήσω ἐγώ. Εἰπέτε μοι, ἐν τούτοις, — εἴθε βέβαιος ὅτι καὶ ἂν ἀποτύ-

χωμεν ἡ δεσποινίς Β*** θὰ μείνη πιστὴ εἰς τὸν νεκρὸν κόμητα; Ἐν γένει τίς δύναται νὰ ἐγγυηθῆ περὶ γυναικός; . . .

— Δύναμαι νὰ σὰς βεβαιώσω ὅτι ἡ δεσποινίς Ρενέ οὐδέποτε θὰ μεταβάλλῃ αἰσθήματά. Δὲν εἶνε κόρη ἀποδίδουσα τὴν ὑψίστην σημασίαν τῆς ζωῆς εἰς μόνον τὸν πλοῦτον, ὁ δὲ πατήρ της θὰ συγκατανεύσῃ εἰς πᾶσαν περὶ τούτου ἀπόφασίν της. Ἡ δεσποινίς Ρενέ θὰ γείνη σύζυγος τοῦ Μαξίνσκη ὅ,τι καὶ ἂν συμβῆ. Περισσότερα ὅμως ἐχέγγυα εὐτυχίως παρουσιάζει ὁ γάμος ὅστις ἀνταποκρίνεται, μὲ ὅλας τῆς κοινωνίας τὰς ἀπαιτήσεις.

— Ἐχετε δίκκιον. Ἡ ἐρώτησίς μου ἦτο πάντῃ ἄσχετος. Ἐπὶ τούτοις δὲ σὰς ὑπόσχομαι πᾶσαν συνδρομὴν πρὸς εὐόδωσιν τοῦ σκοποῦ σας.

Ἀπὸ τινῶν στιγμῶν αἰκινήσεις του καὶ ἡ φωνὴ του ὑπέφαινον ἐλαφρῶν τινα συγκίνησιν. Ἐσκέπτετο ἴσως ὅτι δὲν ὄφειλε νὰ συντελέσῃ εἰς ταχύτεραν ἐκτέλεσιν τοῦ γάμου ἂν ἡ ἀρέσκουσα αὐτῷ ἦτο ἡ μνηστὴ τοῦ κόμητος.

— Ἐπιτρέψκτέ μοι, ἐξηκολούθησε, νὰ ἴδω πάλιν τὰς εἰκόνας τῶν δεσποινίδων τούτων.

Τῷ παρουσίαζε τὰς φωτογραφίας. Ἐθεώρει ἀλληλοδιαδόχως ἀμφοτέρως ἐξίτου, χωρὶς νὰ σταματᾷ εἰς τὴν μίαν περισσότερον τῆς ἄλλης. — Ἦτο συγκεκινημένος.

— Ποίαν ἐκ τῶν δύο ἀρε; ποίαν λοιπόν! Ἐσκεπτόμην ἐγώ.

— Δὲν ἐνθυμοῦμαι νὰ τὰς εἶδον ποτέ. Εἶνε ὅμως χαριέσταται! . . . Ποίαν πρόκειται νὰ νυμφευθῆ ὁ κόμης;

Δὲν κατώρθωσε νὰ κρατήσῃ περισσότερον τὴν ἀπροφασιστικὴν ταύτην ἐρώτησιν.

— Ποίαν; ἐπανελάθον ἐγώ. — Ἄς ἴδωμεν, μαντεύσατε! . . .

Τὴν προπέτειάν μου ταύτην ἐδικαιολόγησεν ἄπωσοῦν ἡ ἰδιότης μου ὡς γεωπόνου.

— Αὐτὴ θὰ ἦνε ἡ μνηστὴ του, εἶπε μετὰ τινῶν σιωπῆν δεικνύων τὴν εἰκόνα τῆς Αὐγούστας.

— Πόθεν εἰκάζετε ὅτι θὰ ἦνε αὕτη;

— Διότι ἔχει ὕψος ἀριστοκρατικόν, κεφαλήν δημιουργηθεῖσαν διὰ νὰ φέρῃ στέμμα. Ἡ ἄλλη εἶνε ὑψηλοτέρα, λεπτοτέρα, ἴσως καὶ μάλλον ἐλκυστικὴ, ἀλλ' ἡ πρώτη εἶνε βασιλίςσα.

— Ἐν τούτοις ὁ κόμης ἀγαπᾷ τὴν ἄλλην.

Μικρὸς γέλως τῷ διέφυγεν. Ἡ Αὐγούστα λοιπὸν τῷ ἤρπασκε!

Ἡ ἀνακάλυψις αὕτη, ἂν καὶ προσέδλεπον τὴν περίστασιν, μοὶ ἐπέφερε ψυχὸς εἰς τὴν καρδίαν.

— Ἄ! Ἄ! ἀνέκραξε, δεικνύων τὴν εἰκόνα τῆς Αὐγούστας. Ἡ κυρία λοιπὸν πρόκειται νὰ μεταβληθῆ εἰς χωρικήν;

— Ὅχι, δὲν εἶπον ὅτι πρόκειται τοιοῦτόν τι. Σὰς εἶπον μόνον ὅτι ἐγώ

θα ἐπόθουν τοῦτο ἂν ἠγαπώμην παρ' αὐτῆς. Ὑποθέσκατε, κύριε, ὅτι συλλαμβάνετε αἴφνης τὴν ιδέαν νὰ νυμφευθῆτε κόρην τινὰ τῶν ἀγρῶν· δὲν θα ἐπεθυμῆτε νὰ μάθητε ἂν θα ἠδύνατο νὰ ζήσῃ ἐν τῷ ἡμετέρῳ κόσμῳ χωρὶς νὰ γίνηται ἀντικείμενον ἐπακνελημένων δι' ὑμᾶς ταπεινώσεων;

— Ἴσως. . . . Καὶ ἐπὶ πόσον καιρὸν θα διαρκέσῃ ἡ δοκιμασίᾳ αὕτη;

— Μεχρὶς τοῦ πεισθῶ.

— Εἶνε τολμηρὰ ἡ ἀπόφασίς σας. . . . Θα ἐμμείνετε μέχρι τέλους;

— Ὡ! ναί!

Γραμμὴ φωτεινὴ διέτρεχεν αἴφνης τοὺς μικροὺς ὀφθαλμοὺς του.

— Εἶσθε μοναδικός! εἶπεν. Ἦδη δὲ ἄς τελειώσωμεν. Δότε μοι σημείωσιν τοῦ ὀνόματος καὶ τῶν λοιπῶν λεπτομερειῶν τῆς ὑποθέσεως τοῦ κόμητος, προσέθηκε μετ' ἀπροσποιήτου προθυμίας. Σὰς ὑπόσχομαι νὰ φέρω εἰς αἴσιον πέρας τὴν ἀπόπειράν σας.

Ἐνίκησα. Ἐρως θεέ! Εἰς ποίας δοκιμασίας δὲν ὑποβάλλεις τοὺς ἐγκολλημένους τὴν λατρείαν σου! Ὁ υπερήφανος ἐκεῖνος Ῥώσος ἦτο ὑπὸ τὰς διαταγὰς μου.

— Ἐλπίζω δὲ τοσοῦτῳ μάλλον νὰ ἐπιτύχωμεν, συνεπέραναν ὁ Ῥώσος, καθόσον πρόκειται ν' ἀπονειμηθῇ δικαιοσύνη μάλλον ἢ χάρις. Οἱ Μαξίνσκι εἶνε πατριῶται καὶ οὐχὶ στασιασταί.

Ἐσήμανε τὸν κώδωνα καὶ ἐζήτησε τὴν ἀμαξίαν του.

— Πιστεύω μετ' ὀλίγον νὰ σὰς ἀνγγεῖλω εὐχάριστον τοῦ ζητήματος λύσιν, εἶπε. Δὲν θα σὰς ἐπκνίδω πλέον ἐδῶ, ἀλλὰ θα ἔχητε εἰδήσεις μου. Ἀναμείνκατε ταύτης χωρὶς νὰ προβῆτε εἰς οὐδὲν διάβημα, ἐκτὸς τοῦ νὰ συνάξῃτε ὅλα τὰ ἔγγραφα τὰ ἀπαιτούμενα διὰ τὸν γάμον τοῦ κόμητος. Καὶ ἐκεῖνος δύναται νὰ φανῇ, μὴ φοβῆσθε. Ἐπὶ τοῦ παρόντος οὐδένα διατρέχει κίνδυνον, εἶνε ὑπὸ τὴν προστασίαν μου. Πρέπει ὅμως νὰ ἔχετε ἀπόλυτον πρὸς ἐμὲ ἐμπιστοσύνην· μόνον ὑπὸ τὴν αἴρεσιν ταύτην ἀναδέχομαι νὰ σὰς συνδράμω. . . . θα ἔχετε τὴν δύναμιν νὰ περιμένετε; . . .

— Σὰς δίδω τὸν λόγον μου.

— Ὑπομονή, λοιπὸν, πρὸς εὐκολωτέραν ἀπόκτησιν τῆς ὁποίας, σὰς συμβουλεύω νὰ προσπαθήσετε νὰ διασκεδάτετε. Ἡ Βαρσοβία εἶνε πόλις χαρίεσσα καὶ φιλάρεσκος. Γελάξ ὑπὸ τὰ δάκρυα τοῦ οὐρανοῦ της. Προσπαθήσατε καὶ σεῖς νὰ γελιάτητε, νὰ εὐθυμήσητε. Ἄν λάβετε ἀνάγκην χρημάτων λόγῳ τοῦ μικροῦ τῆς διαμονῆς σας, ἰδοὺ μίχ ἐπιταγὴ πρὸς τὸν τραπεζίτην μου. Ἐντὸς ὀλίγου θα ἦσθε εἰς θέσιν νὰ μοὶ ἀποδώσητε τὰ χρήματα ταῦτα, διότι ἡ περιουσία τοῦ κόμητος θα τῷ ἀποδοθῇ. Ὑπεκινήσατε πολὺ τὴν συμπάθειάν μου καὶ τοῦτο θα σὰς ἀποδείξῃ ἡ ὑπὲρ ὑμῶν μέριμνά μου.

Οὕτω λοιπὸν ἀναχωρήσαντες ἄνευ οὐδεμιᾶς βατίμου ἐλπίδος περὶ ἐπιτυχίας τῶν σχεδίων μας, εὐρομεν, πρὶν ἢ ἀκόμη φθάσωμεν εἰς Βαρσοβίαν,

τὸν ἄνθρωπον ὅστις ἐμελλε νὰ μεταβάλῃ τὰς ἀορίστους προσδοκίας ἡμῶν εἰς πραγματικὰ γεγονότα. Ἡ θεία πρόνοια μᾶς ἐβούθει.

Ὁ Μαξίνσκις, μεθ' ὅσων ὅσα τῷ εἶπον περὶ τῶν συμβάντων, ἐδυσπίσται πάντοτε πρὸς τὸν Κάσκωφ.

— Δὲν εἰξεύρω διατί, μοι ἔλεγεν, μεθ' ὅσων καὶ ἂν μᾶς ὑπόσχεται, ὁ Ῥώσος οὗτος μὲ φοβίζει. Μόνον τὸ μῖσος οἱ ἐχθροὶ μᾶς δίδουσι ἄνευ λόγου. Ἴνα τεθῆ λοιπὸν εἰς τὴν διάθεσίν μου ὁ ἄνθρωπος αὗτος πρέπει νὰ ᾔηνε πολὺ βέβαιος ὅτι θὰ πληρωθῆ, ἐπὶ ζημίᾳ ἴσως τῆς ἰδικῆς σου εὐτυχίας.

Δηλαδή ὁ Μαξίνσκις ἀμφέβαλλε περὶ τῆς Λυγούστιας. Ἦτο οὐχ' ἥττον ἀλγεινὸν δι' ἐμέ καὶ τὸ αἴτημα τοῦτο.

— Ἔστω! εἶπον. Θὰ γεννηθῆ τοῦλάχιστον φῶς ἐν τῇ καρδίᾳ μου. Εἰκοταέτις γυνὴ δεχομένη τοιοῦτον σύζυγον δὲν εἶνε ἀξία ν' ἀγαπᾶται.

Δεκαπέντε ἡμέραι παρήλθον ἄνευ οὐδεμιᾶς εἰδήσεως. Ὁ Μαξίνσκις ἀπέβαλε βαθμηδὸν καὶ τὴν ὑπομονὴν καὶ τὴν ἐλπίδα, ὅτε ἀφίκετο πρὸς αὐτὸν μία ἐπιστολὴ τῆς Ρενέ,

«Εἶχόν ἀρρομὴν δικαίων παραπόνων, ἔγραφε, διότι, καί τοι γνωρίζοντες τὴν ἀνησυχίαν μου, δὲν μὲ εἰδοποιήσατε ταχύτερον περὶ τῆς εὐτυχοῦς ἐκβάσεως τοῦ ταξειδίου σας. . . . Ἄλλ' εἶμι ἤδη τόσον εὐτυχής, ὥστε λησμονῶ τὰς παρελθούσας λύπας. Χθὲς ὁ κ. Κάσκωφ, εἰς τῶν φίλων τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Ῥωσίας ἔφθασεν ἐδῶ καὶ ἀνήγγειλεν ὅτι ὁ Μαρκήσιος Μαξίνσκις, ὁ πατήρ σας, τὸν εἶχεν ἐπιφορτίσει νὰ ζητήσῃ τὴν χεῖρά μου διὰ τὸν υἱὸν του.

«Ὁ κ. Κάσκωφ, πνιγόμενος ἀπὸ τὰς ἐρωτήσεις ἡμῶν, μᾶς εἶπεν ὅτι ἡ παρουσία σας εἶνε ἀκόμη ἀπαραίτητος εἰς Βαρσοβίαν μέχρι τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν θὰ λάβετε τὴν ἐπιστολὴν ταύτην. Ἀπαιτεῖται, λέγει, ἡ ὑπογραφή σας διὰ νὰ τακτοποιηθοῦν καὶ λάβουν κῦρος τὰ ἔγγραφα δι' ὧν ἐπανέρχεσθε εἰς τὴν ἰδιοκτησίαν τῶν γαιῶν σας. Εἰσθε πολὺ πλούσιος, κύριε. Δι' ἐμέ, ὡς γνωρίζετε, τοῦτο δὲν ἔχει σπουδαίαν σημασίαν, μόνον ὁ πατήρ μου ἐκναλαμβάνει ὅτι δὲν βλέπει ποσῶς, καὶ εἶμι εὐχαριστημένη βλέπουσα τὸν πατέρα μου εὐτυχῆ. . . . Σὰς περιμένομεν».

Ὁ Μαξίνσκις διέκοψε τὴν ἀνάγνωσιν καὶ μ' ἐθεώρει μετ' ἐκπλήξεως ὡσεὶ ἀναμμένων ἀπ' ἐμοῦ τὴν ἐξήγησιν τῶν συμβάντων.

Πράγματι μόνον οἱ εὐφρεῖς ἄνθρωποι γνωρίζουσι ν' ἀποδίδωσιν ὑπηρεσίας ὁ δὲ Ῥώσος αὗτος ἦτο θυμάτιος.

— Ὁ πατήρ μου ζῆ λοιπὸν! Εἴν' ἐλεύθερος, καὶ δύναμαι νὰ τὸν ἴδω καὶ νὰ τὸν ἀσπασθῶ! . . . Ἡ Ρενέ σύζυγός μου! . . . ὦ! θὰ παραφρονήσω! ἔλεγεν ὁ φίλος μου.

Ἄλλ' ἡ ἐπιστολὴ δὲν ἔληγεν ἐδῶ. Ὁ κόμης ἐξηκολούθησεν ἀναγινώσκων.

« . . . Ὁ κ. Κάστωφ, ὁ ἄγγελος οὗτος πάσης εὐτυχίας, θὰ μείνῃ πλησίον μας ἑλίγας ἡμέρας. Λέγει ἐπικνειλημένως ὅτι ὁ Φράντζ κατώρθωσεν ὅλα ταῦτα.

« Ἀγκπῆτέ Φράντζ ! οὐδέν εἶδος εὐτυχίας ὑπάρχει δι' ἐμέ τὸ ὅποιον νὰ μὴ τοῦ ὀφείλω, νὰ μὴ τοῦ ὀφείλωμεν. Διὰ τοῦτο θέλω νὰ μοὶ χρεωστῆ καὶ αὐτὸς κάτι τι. Ἡ Αὐγούστα, συνεπεῖα ἰδιαιτέρων μας ὀμιλιῶν, ἐδήλωσεν ὅτι δὲν ἐννοεῖ νὰ μείνῃ μόνη πλησίον τοῦ πατρὸς μετὰ τὸν ἰδικόν μου γάμον· μ' ἐπιφορτίζει δὲ νὰ ἐρωτήσω τὸν Φράντζ τί σκέπτεται περὶ τούτου. . . . Ὁ πατήρ μου ἅμα τὸ ἤκουσεν, ἐμειδίκαε. Δὲν παρεμβάλλει οὐδέν πρόσκομμα. . . Δύο λοιπὸν γάμοι συγχρόνως, τί χαρὰ !

« Δὲν σὰς λέγω ὅτι σὰς ἀγαπῶ. Θὰ σὰς τὸ εἶποῦν κατόπιν ὅλοι μου αἱ πράξεις, ὅλη μου ἡ ζωὴ.

*René B***.

Ὀλίγον ἔλειψε νὰ ὑποπέσω ἐκ νέου εἰς τὴν μέθην τῆς εὐτυχίας, εἰς τὴν περικορὰν τοῦ πάθους, ἅμα ἤκουσα ὅτι ἡ Αὐγούστα ἐπεζήτει τὸν ἕρωτά μου.

— Καὶ σὺ, λοιπὸν, καὶ σὺ εὐτυχής ! ἀνέκραξεν ὁ κόμης ῥιπτόμενος εἰς τὸν τράχηλόν μου.

— Ὅχι ἀκόμη ! Θ' ἀπαντήσω εἰς τὴν Αὐγούσταν ὅ,τι ἀπῆντησα καὶ εἰς τὸν Μοσχοβίτην αὐτόν. Τὸ συνοικέσιον τοῦτο δὲν δύναται νὰ πραγματοποιηθῆ, ἐκτὸς ἐν ἐκείνῃ συγκατανεύῃ νὰ ζήσῃ ὅπως ἐγώ. Ἡ παρουσία δὲ τοῦ Κάστωφ θὰ συντελέσῃ θαυμασίως εἰς τὸ νὰ ἐξέλθω τῆς ἀμφιβολίας, εἰς ἣν εὐρίσκομαι. Εἰσήχθη ἤδη παρὰ τῆ οἰκογενείᾳ B*** καὶ ἐγένετο εὐπρόσδεκτος, ὡς εὐεργέτης καὶ ὡς ἄνθρωπος μέγα ἰσχύων. Ἴδου αὐτὸς πεφιλημένος, λατρευτός. Ἐν τούτοις νομίζων ὅτι καλλιεργεῖ τὰς ἰδικὰς του ὑποθέσεις, ἐξυπηρετεῖ θαυμασίως τὰς ἰδικὰς μου. . . Κατακλήσει διὰ τοῦ μεγαλείου αὐτοῦ. Τόσω καλλίτερον.

— Θαυμάζω τὸν χαρακτηῆρά σου, Φράντζ. Ἐχεις ἀποτρόπαιον θάρρος. Διασχίζεις διὰ τῶν ὀνύχων τὴν καρδίαν σου ἵνα ἴδῃς τί περιέχει. Ἐχεις δίκαιον, ἀλλ' ὅπως βιάσῃς θὰ ὑποστῆς !

Ἦρπασα τὴν χεῖρα τοῦ Μαξίνσκη.

— Θὰ ἐπεθύμεις λοιπὸν ν' ἀποκτήσω τὴν Αὐγούσταν λόγῳ ἐλλείψεως πάσης περιστάσεως τοῦ νὰ τὴν χάσω ; . . . Σὺ θὰ ἐνημφεύετο ποτὲ γυναῖκα δυνάμενη νὰ δοθῆ εἰς τὸν γέροντα τοῦτον ;

— Ὄ ! ὄχι !

Ὁ μικρήσιος Μαξίνσκη ἐν τῇ ἀρχετύπῳ εὐθύτητι τοῦ χαρακτηῆρος αὐτοῦ ἐθεώρησε πάντῃ τὰ γενόμενα ὡς αὐστηρὰν ἀπονομὴν τῆς δικαιοσύνης. Ἡ ἐξορία εἶχε καταβάλλει τὴν υἰεὶν του πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς ὁποίας ἦτο ἐπάναγκας νὰ διαμείνῃ ἀγκυαυόμενος ἐν τῇ γενεθλίῳ χώρᾳ, ἐνθὰ ἐμελλεν ἐντὸς ὀλίγου νὰ ἐπανεέλθῃ ἐκ Ρωσίας. Δὲν ἠδύνατο ἐπὶ τοῦ πρὸντος νὰ μεταβῆ εἰς Γαλλίαν, ἐπομένως ὁ υἱὸς του καὶ ἡ Ρενὲ ἤθελον

ἔλθῃ νὰ τὸν ἐπισκεφθῶσιν εἰς Πολωνίαν ἀμέσως μετὰ τὸν γάμον. Μὴ θέλων ὑπ' οὐδεμίαν ἔπαυσιν νὰ ἐπιδοκῶνῃ τὴν εὐτυχίαν τοῦ υἱοῦ του τὸν διέταξε νὰ μὴ ἀναμείνῃ αὐτὸν ἐπὶ πλέον εἰς Βαρσοβίαν, ἀλλὰ νὰ ἀναχωρήσῃ τὸ ταχύτερον, ἵνα καὶ ταχύτερον ἐπανέλθῃ.

Ἐγκατελείψαμεν λοιπὸν τὴν Βαρσοβίαν, εὐθὺς ἀμὰ ὁ Μαξιμίλκις ἐκκίνησε τὰς οἰκογενειακὰς του ὑποθέσεις.

ΙΕ'

Πολλοὶ ἐξοπηρετοῦσι ἕνα συμφέροντα νομίζοντες ὅτι προμαχοῦσι τῶν ἰδίων.

Κατὰ τὴν ἀπουσίαν μας ἡ οἰκογένεια Β*** εἶχεν ἤδη ἐγκαλείψῃ τὸ Βρλίτ, ὅπως ἐπανέλθῃ εἰς τὴν πρωτεύουσαν τῆς ἐπαρχίας ἐνθα ἤδη εὕρισκετο καὶ ὁ Κάσκωφ.

Εὐθὺς ἀμὰ τῇ ἀφίξει καὶ μόλις ἐπανορθώσαντες τὴν ἀταξίαν εἰς τὴν ὁποίαν ὡς εἶδος εὕρισκετο ἡ ἐνδυμασία μας μετὰ δύο ἡμερῶν καὶ δύο νυκτῶν συνεχῆ ὁδοπορίαν, ἐνεφανίθημεν παρὰ τῷ Ῥώτῳ. Ἐδικαιώτο νὰ ἔχῃ τὴν πρώτην ἡμῶν ἐπίσκεψιν.

Ἐδέχθη τὰς εὐχαριστητεῖς ἡμῶν μετὰ μεγίστης μετριοφροσύνης. Τὸ ἔργον του δὲν ἠδύνατο νὰ θεωρηθῇ περτωθὲν, ἔλεγε μὲ ὕφος πανούργου, εἰμὴ τὴν ἡμέραν καθ' ἣν θὰ ἐνυμφευθῆν τὴν Δυγούσταν. Προσεπῆθει νὰ τὴν πείσῃ, τῇ ἐξύμνει τὰς ἀρετὰς τῆς καρδίας μου, τὸ πνεῦμά μου τῇ ὠμίλει μετ' ἐνθουσιασμοῦ περὶ τῆς ἀγροτικῆς ζωῆς, περὶ τοῦ θελητήρου τῶν δασῶν, περὶ τῶν ἀνεξάντλητων ἡδονῶν τοῦ οἰκογενειακοῦ βίου. Τὸν εὐχαρίτησα καὶ τὸν παρεκάλεσα νὰ μὲ ἀρίστη νὰ ἐνεργήτῳ μόνος. Τουναντίον, τῷ ἔλεγον, ἐγὼ θὰ τῇ ἐπαινέσω τὸν κόσμον καὶ τὸν πλοῦτον, τὰς ἡδονὰς τοῦ κόσμου καὶ τὴν πολυτέλειαν. Θὰ τῇ ἀναμνήσω τὴν χαρὰν, ἣν αἰσθάνεται θαυμάζομένη, τὴν εὐτυχίαν τοῦ ἀναγνωρίζεσθαι ὡς βασιλιστὴν καὶ ἐπιδείκνυσθαι. Ὁ χαιμὼν εἶνε σκυθρωπὸς εἰς τὴν ἐπαυλιν. Ὁ σύζυγος ἐπὶ τέλους καθίσταται μονότονος. Ἡ καλλονὴ διψᾷ βλεμμάτων, ὅπως τὸ βλέμμα διψᾷ καλλονῆς. Μία γυνὴ πρέπει νὰ στηρίζηται εἰς τὸν βραχίονα ἑνὸς μόνου ἀνδρός, ἀλλὰ πρέπει νὰ βαίνη ἐπὶ θαυμασμοῦ αἰείποτε πρὸ τῶν ποδῶν τῆς ἀναγεννωμένου. Θὰ τῇ εἰπῶ ὅλα ταῦτα καὶ θὰ τὰ ἐπαναλάβω μεχρὶ τοῦ πνεύματός της τὰ ἀναγνωρίσῃ ὡς ἀπίστια καὶ ἀποτραπή τούτων.

Ὁ Κάσκωφ μετὰ βίαις ἀπέκρουπε μειδίαν, ὅπερ ἐμάντευον ἐξ ἐλαφρῆς ῥιτιδώσεως, σχηματισθείσης ἐπὶ τῶν παρειῶν του, αἰφνιδίως δὲ μετέβαλε τὴν συνομιλίαν.

— Ἐπεσκέφθητε τὸ θέατρον τῆς Βαρσοβίας; Τί παράστασις ἦτο; ἡρώτησε.

— Γνωπτόν τι κωμικόν μελοδραμάτιον, υπέλαβον ἐγώ, οἱ δύο τυφλοί. Γνωρίζετε τὴν χαριστάτην ἐκείνην σκηνήν, καθ' ἣν οἱ δύο ὑποτιθέμενοι κίβητες χερτοπικιατοῦτι καὶ ἐν τῇ ἀμοιβῆσιν αὐτῶν πονηρία κλέπτονται ἐξ ἑαυτοῦ ἀλλήλου; τόσῳ ἐπιδεξίῳ ὥστε οὐδεὶς ὑπερδικῆ.

— Ἀριστούργημα! εἶπεν ὁ κόμης, κτυπὼν με ἐλαφρῶς ἐπὶ τοῦ ὤμου. Καὶ ἂν εἶχον ἀφορμὴν νὰ σᾶς ἀποτρέψωμι δὲν θὰ τὸ κατάρθουν. Τοὺς βλάκας μόνον μισῶ.

Ἐξήλθομεν

— Ἴδου εἰς Ῥώτο; εἰς τὸν ὁποῖον ὀφείλω πᾶσαν τὴν εὐτυχίαν μου καὶ τοῦ ὁποῖου τὸν λαιμὸν εὐχαρίστως θὰ ἐστραγγάλισα πρὸ ἐλίγου, ἀνεκράξεν ὁ Μαξίνσκη. Ἦτο καιρὸς νὰ ἐξηγηθῆ ἐπὶ τέλους. Σὲ ἐκτιμῶ πολὺ καὶ ἐξ ἑτέρου ἀγαπῶ τὴν Αὐγούστταν. Θέλει ὅμως ἀναποφεύκτως νὰ γνωρίτῃ ὀψω; καὶ σύ, τὰ ἐνδόμυχα τοῦ χαρακτηῆρος αὐτῆς. Δι' ἀμφοτέρους ἡ λύσις ἔστι ἀποφασιστικὴ, διότι ἂν ἡ Αὐγούττα ἐκπληρώσῃ τὰς ἀπαιτήσεις ἐκείνου, τετέλεσται διὰ σέ!

Ὁ Δούξ Β*** ἐπαιδῶν ἡμᾶς ἐδάκρυτε τοὺς ὀφθαλμούς. Ἡ Ρενὲ ὅταν ἐνεργήσῃ ἐνώπιον τοῦ Μαξίνσκη ἐγένετο ἐρυθρὰ καὶ τὰ βλέφαρά της ἐταπεινώθησαν. Ἀμφοτέροι ἐλάλουν πρὸς ἀλλήλους τοσοῦτω χαμηλοφώνως καὶ μετὰ τοσαύτης συγκινήσεως, ὥστε ἐγὼ δὲν ἤκουον τίποτε. . . . Ἐόλεπον μόνον καὶ ἠνύουν. Ὅπως ἠγαπῶντο!

Ἡ Αὐγούττα δὲν ἐφαίνεται.

Ἄφου μὲ εὐχαρίστησε δι' ἐνὸς καὶ μόνου μειδιάματος, ἀλλὰ τί μειδιάματος! ἡ Ρενὲ μὲ προσεκάλεσε νὰ καθίσω πλησίον της.

— Σᾶς ἐπεφυλάξαμεν μίαν ἐλπίδα, εἶπεν. Ἡ Αὐγούττα τὴν ὁποίαν μάλιστα ἀναζητεῖτε διὰ τῶν ὀφθαλμῶν, εὐρίσκεται εἰς τὴν ἑπικυλίαν σας τοῦ Blanc-Blumen, πρὸς τὴν μητρί σας. Ἐξασκεῖται ἀπὸ τοῦδε εἰς τὰ ἔργα τῆς οἰκοδομητικῆς ἵνα σᾶς ἐξασφαλίσῃ κατὰ πάσης ἀνησυχίας διὰ τὸ μέλλον. Θέλει ἀπὸ τοῦδε νὰ σᾶς πείσῃ, καὶ νὰ πείσῃ ἐαυτὴν ἵσως, ὅτι ἡ ἀγροτικὴ ζωὴ οὐδὲν ἔχει τὸ ἐπιφοβόν. Ὁ πατήρ μου φοβεῖται μήπως ἀλλάξῃ τυχρῶς γνώμην καὶ ὅλα ταῦτα κατκλήξωσιν ὡς βουκολικὴ κωμῆδία. Ἡ ἐξιδέλφη μου εἶνε εἰκοσκέτις. . . ἐλευθέρη. . . Ὁ πατήρ μου σᾶς ἀγαπᾷ καὶ συγκρατεῖται ἐγὼ δὲ. . . ἐλπίζω.

— Ἄν ἔχω τὴν φιλίαν σας καὶ τὸν ἔρωτα τῆς Αὐγούσττας, θὰ ἔχω πᾶν ὅ,τι δύναται ν' ἀποτελέσῃ τὴν χράν μου ἐπὶ τῆς γῆς!

— Σιωπὴ! υπέλαβεν ἡ Ρενὲ μὲ μικρὸν ἐπιπληκτικὸν μορφασμὸν. Ἡ Αὐγούττα πρὸ τεσσάρων ἡμερῶν ἀνεχώρησε καὶ δὲν θὰ ἐπανέλθῃ εἰμὴ μόνον διὰ τοῦ γάμου μου. Ἐλαβὼν ὅμως ἐπιστολὴν της, διὰ τῆς ὁποίας μᾶς προσκαλεῖ. Θὰ ὑπάγωμεν ὅλοι ὁμοῦ.

Ἡ πρώτη σκέψις εἶνα μᾶλλον γενναία ἢ βάσιμος.

Μετά τινος ὄρας ἡ Ρενέ ὁ πατήρ της καὶ ἐγὼ εὐρισκόμεθα ἐπὶ τῆς ἀγοῦσης πρὸς τὸ Blaue Blumen ὁδοῦ. Ὁ κ. Β*** εἰρωνεύετο ἠδέως τὰς ἀπαιτήσεις μου καὶ ἠμρισθήτει περὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐτῶν ὅσα θὰ διηγεύμεθα εἰς τὴν ἐξοχὴν μετὰ τὸν γάμον μου. Ἐσκόπευε δέ, ὡς ἔλεγε νὰ πειράξῃ καὶ τὴν ἀνεψιάν του διὰ τὸ ποιμενικὸν μυθιστόρημα τοῦ ὁποίου ἐγίνετο ἡρωτὴν, θέλων οὕτω νὰ πληρωθῇ διὰ τὴν εὐμένειάν του πρὸς τὰς ἡμετέρας αἰτήσεις.

Κατέβημεν τῆς ἀμύξης πρὶν ἢ φθάσωμεν εἰς τὴν ἔπαυλιν, ἵνα καταλάβωμεν ἐξείσθησιν τὴν Αὐγούσταν.

Εἰσῆλθοντες εἰς τὴν αὐλὴν ἀψοφητί.

— Ἰδέ την! μοὶ ἐφιδύρισε ἡ Ρενέ, δεικνύουσα γυναικᾶ ἐπιβλέπουσαν ὄμιλον ἐργατιδῶν.

Κατὰ τὰς ὀλίγας στιγμάς, κατὰ τὰς ὁποίας ἐμείναμεν καὶ οἱ τρεῖς ἐκπληκτοὶ θεωροῦντες τὴν Αὐγούσταν, ἐπίστευσαν ὅτι ἦτο δυνατόν νὰ γείνη σύζυγός μου. Εἶχεν ἀπακτῆσαι ὕψος ἀληθοῦς χωρικῆς, τὴν δὲ μεταμόρφωσιν ταύτην καθίστα ἀληθευτέραν καὶ μᾶλλον ἐπαγωγόν, τὸ φύσει εὐτωμον τῆς νεκνίδος. Ἐγὼ κατεγοητεύθην. Σύντασα ἡ κόμη της ἀπετέλει μίαν πλεξίδα, κατὰ τὸ ἔθιμον τῶν ἡμετέρων ἀγροτιδῶν, ἡ δὲ ἀπλότης αὕτη μᾶλλον ἢ πᾶσα βεβημισμένη διευθέτησις καθίστα κατὰφανεστέρον τὸ λαμπρὸν τοῦ χρώματος καὶ τὸν πλεῖστον αὐτῆς. Βαμβάκινη ἐσθῆς ὑποδεικνύουσα χαριέστατον τῆς ὀσφύος σχηματισμὸν ἐπιπτε καθέτως εἰς πλατείας καὶ μακρὰς πτυχὰς μέχρι τῶν ποδῶν, τῶν ὁποίων ἡ μικρότης ἦτο θυμωτέρα ὑπὸ τὰ ἀπλάκ ἐκ δέρματος πέδιλα· μάλλινος στηθόδεσμος συναῖχε τὸ στῆθος αὐτῆς εἰλισμένον μέχρι τοῦδε εἰς τὴν ἐπαφὴν τῆς μετὰ τῆς καὶ μουσελίνης· λευκαὶ χειροῖδες διανοιγόμεναι βαθμηδὸν κατὰ τὰ ἄκρα ἐκάλυπτον μόλις τὸ ἥμισυ τῶν στρογγύλων αὐτῆς βραχιόνων. Δὲν ἠδυνάμην εἰρῆ νὰ ἀνγνωρίσω ὡς ἀληθὴς τὸ ἀξίωμα ὅτι τοσούτω μᾶλλον ἐξωραΐζεται ἡ γυνὴ ἐφ' ὅσον ἐλαττώνει τὸ φροτῖον τοῦ καλλώπισμου.

Οὐδέποτε ἠσθάνθην θερμότερον τὸν πρὸς τὴν Αὐγούσταν ἔρωτά μου.

Ἡ φωνὴ δι' ἧς ἐλάλει πρὸς τοὺς ἀνθρώπους τῆς ἐπαύλεως ἦτο πρωτοφανῶς σταθερὰ καὶ ἐπιτακτικὴ. Ἀκούων τις δὲν ἀμφέβαλλεν ὅτι ἐμελλε νὰ ὑπακουσθῇ. Τυχαίως ἐν δρόγῳ ἐξώκειλε μακρὰν τῆς ὑπὸ τῶν ἐργατῶν σχηματιζομένης θημωνίας καὶ ἐκυλίσθη πρὸ τῶν ποδῶν της· δὲν ἐδίστασε νὰ τὸ ἀρπάσῃ διὰ τῶν ἰδίων της χειρῶν καὶ νὰ τὸ ἐκσφενδονίσῃ εἰς ἡν ὄφειλε νὰ κατέχη θέσιν. Ὁ κ. Β*** καὶ ἡ Ρενέ ἐξερράγησαν εἰς γέλωτα· ἐγὼ ἔμενον κατὰπληκτος. Ὁ ζῆλός της ὑπερέβηκε τὰς ἐλπίδας

μου, οὐδόλω; δὲ ἠδυνάμην νὰ ἐπιστήσω τὴν προσοχήν μου εἰς τὸ περὶ δόξω; ὑπερβολικὸν αὐτοῦ.

Ἡ Αὐγούστα ἔδραμε πρὸς ἡμᾶς καὶ μετ' ὠδήγησεν εἰς τὴν οἰκίαν ἐνθὺς διέτρεξε νὰ προτενεχθῶσι ποτὶ πρόσφορα εἰς ἀναφυγὴν ἡμῶν ἐκ τῆς ὁδοιπορίας. Ἐλάλει διὰ πανηροῦ καὶ ὑπνονοητικοῦ ὕφους, ὅπερ συνεπλήρου τὴν ἀπομίμησιν. Θὰ ἔλεγέ τις ὅτι ἐγεννήθη ἐν τῇ ἐπαύλει.

— Ἡ δεσποινὶς εἶνε τὸσον εὐφυῆς, τὸσον κῶστηρὰ εἰς πάσαις τὰς λεπτομερείαις τῶν ἐργασιῶν, εἶπεν ἡ μήτηρ μου, ὥστε οἱ ἄνθρωποι μετ' ἐμὴν θεωροῦσιν ἀπὸ τοῦδε ὡς οἰκοδέσποιναν, καὶ τοὶ ἀγνοοῦντες ὅτι. . . Φοβοῦμαι μόνον μήπως ἀπκυδήσῃ ταχέως.

— Ὅχι, ὄχι! δὲν θ' ἀπκυδήσῃ· τὸν κεντρίον μάλιστα αἰσθάνομαι ὅτι με ὠφελεῖ ἢ κόπωσις αὐτῆ. . . ἔκτος δὲ τούτου με διασκεδάζει, καὶ τὸ φόρεμά μου μοὶ ἀρέσκει παλῶ.

Μετὰ τὸ πρόγευμα ἐπετεκέρθημεν τὴν ἐπαυλίαν. Ἡ Αὐγούστα ἦτο πλησίον τοῦ θεῖου καὶ τῆς ἐξκδέλφης αὐτῆς, αἵτινες πιθικῶς θὰ τὴν ἠρώτων περὶ τῶν ἐπισημῶν τοῦ βου, ἂν ἐξελέξτο, ἐν ᾧ ἐγὼ ἐπλησίασα πρὸς στιγμὴν τὴν μητέρα μου.

— Με ἐθεώρητες τρελλὸν ἴσως ὅτι ἐμαθες ὅτι ἀγαπῶ τὴν δεσποινίδα Β*** τῇ ἔλεγον.

— Ὅχι, ἀλλὰ δικτὶ νὰ μὴ ἦνε ἡ ἄλλη; . . . καὶ ἤγειρεν ἐπ' ἐμὲ ὀφθαλμοὺς ὑγροῦς. Κρῖμα!

Μετ' ὀλίγον ὁ Δαυὶ ἦλθε πρὸς ἡμᾶς λέγων ὅτι τὸ ὄχημα ἦτο ἐτοιμον.

Ἡ Αὐγούστα προσέδραμε καὶ ἔλαβε τὸν βραχίονά μου.

— Ποῦ πηγάινετε, κύριε; μοὶ εἶπεν. Εἰς ποῖον μέρος τοῦ κόσμου ἀπέρχεσθε πάλιν;

Ἐπεθύμουν τῇ ἀληθείᾳ ν' ἀπομκρυνθῶ, διότι ἠσθάνομην ὅτι ἐφ' ὅσον ἔβλεπα τὴν Αὐγούστα, τοσοῦτω μᾶλλον ἔχονα βεβαιωθῆναι πᾶσαν ἐλπίδα σωτηρίας, ἂν αἴρνης μεταβάλλουσα γνώμην μ' ἐγκατέλειπε.

— Φύγετε! προσέθηκε διὰ φωνῆς μειλιχίου καὶ συνάμα περκαλητικῆς. Ἀναχωρήσατε! Φύγετε λοιπόν! . . .

Θὰ ἠδυνάμην ἴσως ν' ἀντισταθῶ κατὰ τῆς νεάνιδος, τὴν ὁποίαν εἶχον γνωρίσει εἰς Βράιτ, ἀλλ' οὐχὶ καὶ κατὰ τῆς ἤδη περκατημένης. Ἡ Αὐγούστα ὑπὸ τὸ φόρεμα ἐκεῖνο τῆς χωρικῆς παρθένου, μετ' ὅσον ἔρωτα εἰς τὴν καρδίαν, μετ' ὅσον τρυφερόν καὶ φιλοπαῖγμον ὕφος αὐτῆς, εἶχε θέλητρον ἀκαταμάχητον. Μόνον τὸ πάθος τελεσιουργεῖ τοιαύτας μεταμορφώσεις. Ἦνε ἀληθῶς πρόσκαιροι πλὴν μαγευτικαί, γοητεύουσι τὴν καρδίαν, μεθύουσι τὸν νοῦν.

— Ἐρχετὰςθητε λοιπόν, ὅτι θὰ εἶχατε τὴν δύνάμην νὰ με ἀφήσετε; εἶπε πλησιάζουσα τὸ λαμπρὸν τῆς πρόσωπον πρὸς τὸ ἰδικόν μου. Νόστιμον!

Δὲν ἀντέσχον. Ἐτρεῖξα πρὸς τὸ ὄχημα ἐντὸς τοῦ ὁποίου εὕρισκοντο ἤδη ὁ κ. Β*** καὶ ἡ Ρενέ.

— Χαίριστε! τοῖς εἶπον. Δὲν δύνῃμαι νὰ σᾶς ἀκολουθήσω.

— Ἐὰν προέβλεπον, εἶπεν ὁ Δοῦξ γελῶν. Σᾶς περιμένω εἰς τοὺς γάμους τῆς θυγατρὸς μου.

Ἡ ἀμαξία ἀπεμακρύνθη.

ΙΖ'

Δὲν εἶνε ἔρωσ; τὸ πάθος.

Ἡ Αὐγουστα ἐθριαύβευτε.

— Ηἰ! ἐδῶ εἴθε ἀκόμη; Δὲν ἐφύγατε λοιπόν; Ἐλεγε μετὰ πονηρίας. Τόσον ὀλίγον θάρρος ἔχετε; Ἐγὼ ἄρα ἔχω περισσότερον· βλέπετε ὅτι σᾶς ὑπήκουσα, ἔγεινα χωρική. Ἡθέλησα νὰ σᾶς ἀποδείξω ὅτι ὅσῳ δύσκολον εἶνε εἰς ἀγρότιδα νὰ γείνη κυρία τοῦ κόσμου, τόσῳ εἶνε εὐκόλον εἰς γυναῖκα ἀνωτέρην νὰ λάβῃ τὰς συνηθείας σας. Ἐπιφυλάσσομαι ὅμως νὰ ζητήσω καὶ ἀπὸ σας ἀπείρους θυτίδας. — Ἀμφιβάλλετε τῶρα περὶ τῆς καρδίης μου; Κατ' ἀρχάς εἴχετε δίκαιον, δὲν ὑπῆρξα εἰλικρινῆς πρὸς ὑμᾶς· ὑπάρχουσι περιπτώσεις καθ' ἃς δὲν ἐπιτρέπεται εἰλικρίνεια. Τῶρα πλέον διαφέρει· θέλετε τὴν ἀλήθειαν; ἰδοὺ ἡ ἀλήθεια. Δι' ἐμὲ οἰκογένεια, πλοῦτος, κοινωνία, πᾶσα ἡ φύσις, τὸ πᾶν, τὸ πᾶν συνεκεντρώθη εἰς ὑμᾶς. Ἄν ἴδω νὰ κρημνίζηται ἡ γῆ θὰ ἐρωτήσω μόνον σεῖς ποῦ εὕρισκασθε, ἀδιαφορῶ διὰ τὸ ὑπόλοιπον. . . Σᾶς ἀγαπῶ! Ἄ! πόσον ἀνακουφίζεται κανεὶς ὅταν λέγῃ: Σᾶς ἀγαπῶ! . . . Σᾶς ἀγαπῶ! . . . Ἡκούσατε λοιπόν; Σᾶς ἀγαπῶ! . . . θέλετε νὰ τὸ ἐπαναλάβω καὶ πάλιν;

Ἐγὼ ἔφρυσσον ὄλος.

— Οὐδέποτε οὐδένα ἠγάπησα, ἐξηκολούθησεν, οὔτε τοὺς συγγενεῖς μου. Εἶνε κακὸν τοῦτο, ἀλλ' εἶνε βέβχιον. Ἡδὴ μὲ τιμωρεῖ ὁ Θεὸς καθιστῶν κύριόν μου ἄνδρα περιωπῆς χαμηλοτέρης τῆς ἰδικῆς μου, ἄνδρα, τὸν ὅποιον θὰ ἐπεθύμουν νὰ θεωρῶ πάντοτε μεθ' ὑπεροφίας. Πόσον ἐπολέμησα κατ' ἀρχάς! μὲ μεγάλην ἐπιμονήν, μὲ λύσσαν! Τόσον εὕρισκόμεν κατησχυμένη, τόσον ἐξηγριωμένη, ὥστε σᾶς ἐμίσουν.

Κατ' αὐτὴν ἀκόμη τὴν στιγμήν ἐνεθυμεῖτο τὴν ὑπάρχουσαν μεταξὺ μας κοινωνικὴν διαφορὰν καὶ μοι τὴν ἀνέφερε κατὰ πρόσωπον. Ὄζειν λύπη συνέσπασε τὸ πρόσωπόν μου. Τὸ παρετήρητε.

— Ἡδυνάμην νὰ μεταβάλω τὴν θέσιν σας, νὰ σᾶς δημιουργήσω λαμπρὸν μέλλον. Διὰ τί δὲν ἠθέλησατε; Ὁ θεὸς μου σᾶς παρέχει στάδιον, σᾶς χειρὼν ἀγωγεῖ. Ἀποποιεῖσθε; Ἐστῶ, ἄς μὴ γείνη τίποτε. Πάλιν θὰ ζήτωμεν καλὰ οἱ δύο μὲς μὲ ὅ,τι ἔχομεν.

Ἐπρωτίμων νὰ χάσω τὴν μοναδικὴν τρίτην δι' ἐμὲ περίπτωσιν τοῦ νὰ

εὐτυχῆσω ἐν ἔρωτι παρὰ νὰ δεικνύσῃ κατὰ μικρὸν τὴν εὐδαιμονίαν τῆς Αὐγούστας, ἀφίνων εἰς αὐτὴν ἐλπίδας περὶ μεταλλαγῆς βίου.

— Ἡ ἀπόρατίς μου εἶνε διὰ παντός ἀμετάκλητος, εἶπον. Μὴν προσπαθῆτε νὰ τὴν κλονίσετε.

Ἀνήγειρε βιαίως τὴν κεφαλήν.

— Τὸ ἀπεράσιον πρὸ πολλοῦ! εἶπεν εὐθύμως. . . . Καὶ ἰδοὺ ὁ ἀρχαῖος, φιλήτατέ με!

Ἔφερε τὸ μέτωπον πρὸ τῶν χειλέων μου.

Εἶχε τοιαῦτα τινὰ ἀπρόοπτα κινήματα, τὰ ὅποια κατέπληστον τὴν καρδίαν μου, διασάλευον τὸ λογικόν μου.

— Σὲ λατρεύω! ἐψιθύρισα.

Ἡ λέξις αὕτη μοὶ διέφυγεν. Ἠρπασα τὴν Αὐγούσταν καὶ τὴν ἔσφιξα ἐπὶ τοῦ στήθους μου ἐν ᾧ τὰ χεῖλη μου ἐπλανῶντο ἐπὶ τῆς κόμης αὐτῆς. Αἴρνης ἐξέφυγε τῶν βραχιόνων μου καὶ ἀπωθοῦσά με ἐλαφρῶς ἐν ᾧ ἐκράτει πάντοτε τὰς χεῖράς μου,

— Θὰ πράξω ὅ,τι θελήσετε, εἶπεν. Ἀκούετε; Θὰ φορῶ πάντοτε τοιοῦτο φόρεμα καὶ θὰ περασκευάζω μόνη μου γλυκίσματα διὰ τὴν Κυρικκὴν. Ἀλλὰ θὰ εἶμαι σύζυγός σας καὶ θὰ μὲ φιλεῖτε, οὕτω θὰ ἐξορλώμεν.

Ἐφαίνετο ἀσθμαίνουσα ὡσεὶ ἐπανερχομένη ἐκ δρόμου. Προσέθηκεν ὑψοῦσα τὴν φωνήν:

— Θὰ μ' ἀγκαπᾶτε πολὺ, εἶ! πολὺ, πολὺ;

Πόσον εὐτυχῆς ὑπῆρξα κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκεῖνας! Ἡ Αὐγούστα μὲ προσεῖλκεν ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον εἰς ἐαυτὴν δι' ἀνηκούστων θελημάτων! Ὅτε μὲν ἔρριπτεν ἐπ' ἐμέ τοὺς λάμποντας ὀφθαλμούς της, ὅτε δέ, ἐκτεθειμένη εἰς τὰ βλέμματά μου, μὲ ἄρινε νὰ μεθύωμι διὰ τῆς καλλονῆς της. Θὰ ἔλεγέ τις ὅτι προσεπάθει ἐπίτηδες νὰ μοὶ ἀποσπάσῃ τὸ λογικόν. Τὸ πνεῦμά μου ἐξήρθη ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε μετ' ὀλίγον παρὰδοξοὶ καὶ παντοῖαι σκέψεις διασταύρουν τὴν διάνοιάν μου, ἢ δ' ἐξαφίς αὕτη τοσοῦτον ἐκορυφώθη παρ' ἐμοὶ ὥστε μετετρέπη σχεδὸν εἰς παρὰφροσύνην καὶ μοὶ ἐπροξένησε φόβον. Ἠρώτων ἐμκυτὸν ἂν δὲν ἐγεννήθην μᾶλλον διὰ τὴν φιλίαν ἢ διὰ τὸν ἔρωτα. Ἐπὶ μόνη τῆ λέξει μ' ἀγκαπᾶ! ἤσθάνομην τὸ αἷμά μου κυκλοφοροῦν διὰ τινὰ γμῶν καὶ συσσωρευόμενον ἐπὶ τῆς καρδίας μου· ὁ ἀὴρ ἔλειπεν ἀπὸ τὸ στήθος μου.

Μίαν νύκτα ἡ μήτηρ μου, ἣτις ἤκουσεν ἐπακνειλημμένως τὸν θόρυβον ὃν ἀπετέλουν περιπατῶν ἐν τῷ δωματίῳ μου, προσεκάλεσε τὸν ἰατρὸν ὅστις ἔφθασε τὴν αὐγὴν καὶ ἀπήτησε νὰ μείνω ἐπὶ τινὰς ἡμέρας κλινήρης· ὅτε ἐξῆλθεν, ὄρμητα πρὸς τὸ παράθυρον ἵνα τὸν ἴδω ἀναχωροῦντα. Ἦθελον νὰ βεβαιωθῶ ἂν ἡ Αὐγούστα, ἀνητυχοῦτα περὶ ἐμοῦ, θὰ τῷ ἀπηύθυνεν ἐρωτήσεις. Ἦτο εἰς τὴν αὐλὴν καὶ περιέμεγεν!

Ὁ ἰατρὸς εἶπε λέξεις τινὰς εἰς τὴν μητέρα μου, τὰς ὁποίας δὲν ἠδυνή-

θην ν' ἀκούσω, ἢ δὲ μήτηρ μου εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν παρηγορημένη. Ἡ Αὐγούστα προπέμπουσα τὸν ἰατρὸν ἔρθησεν ὑπὸ τὸ πικρὸν μου· ὁ ἰατρὸς ἔλεγεν: Ἄθ' ἔρω εἶνε ἀσθενία ἐπικίνδυνον. . . . ἐστὲ φρόνιμος. Ἐλπίζω. . . . ὃλ' ἐπρατίμων. . . . ὡς ἀδελφός. . . . Ἡ Αὐγούστα ἐφαίνετο ἀληθῶς συγκινημένη. Ἠλεγγον ἐμχυτὸν διὰ τὴν δυσπιστίαν μου καὶ ὑπεσχέθην ἐνδομύχως νὰ θυσιάσω ὅλας τὰς ἀπαιτήσεις μου μετὰ τὸν γάμον καὶ νὰ ζήσω ὅπου καὶ ὅπως ἐπεθύμει. Μὲ ἠγάπα ἡ θυμωσικὴ ἐκείνη κόρη! Τί ἐζήτησαν περιττότερον; Ἐνέμενον ὁμῶς εἰς τὴν ἰδέαν τοῦ νὰ διαξαγάγω μέχρι τέλους τὴν δοκιμασίαν.

III

Αἱ μητέρες ἔχουσιν ὄφθαλμοὺς εἰς τὴν καρδίαν.

Ἐφθασεν ἡ ἐποχὴ τοῦ γάμου τῆς Ρενέ καὶ ἐπρόκειτο νὰ ἀναχωρήσωμεν τὴν ἐπιούσαν. Τὴν ἐσπέραν τῆς προτεροῦσας εὐρισκόμεθα συνηθροισμένοι εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ φαγητοῦ. Τὸ δεῖπνον εἶχε τελειώσει καὶ ἡ Αὐγούστα ἐκάθητο στηριζομένη νωχελῶς ἐπὶ τῆς τραπέζης.

— Ἐχω μίαν παράδοξον ἐπιθυμίαν, μοι εἶπεν. Ἦθελα νὰ μὴ ὑπάγω εἰς τὸν γάμον τῆς ἐξαδέλφης μου. Εἰζεύρω ὅλα ὅσα δύνασθε νὰ μοῦ εἰπῆτε ἡ Ρενέ, ὁ θεὸς μου, ὁ κόσμος. . . Ἐν τούτοις δὲν ἐπεθύμουν νὰ πικρευθεῖω.

— Ἀλλὰ διατί;

— Ὅτι μὲ περιγελάσετε ἕνα τὸ μάθετε.

— Πῶς εἶνε δυνατόν;

— Ἴδου λοιπόν· ἐντρέπομαι νὰ δείξω τὰς χεῖράς μου καὶ ἐτοποθέτησεν αὐτὰς πρηνεῖς ἐπὶ τῆς τραπέζης ἐνώπιόν μου.

— Τὰς χεῖρας αὐτάς! ἀλλ' ἐγὼ τὰς ἀγκυῶ οὕτως. . . εἶπον ἐγὼ ἀρπάζων καὶ φιλῶν τοὺς δακτύλους τῆς μετὰ μέλης.

— Ἄ! ἐστέναξε. Μετ' ὀλίγον ὅλα πρέπει νὰ θυσιάξῃ τις δι' ἐν τοιοῦτον οἴλημα! . . . Χωρὶς δὲ νὰ προσθέσῃ ἄλλο τι ἠγέρθη βραδέως καὶ ἀπεχώρησε βεμβώδης εἰς τὸ δωμάτιόν της.

Ἡ μήτηρ μου ἠγέρθη ἐπίσης, ὡσεὶ ἀκολουθοῦσα τὴν Αὐγούσταν, ἀλλ' αἴφνης ἐταμάτησεν.

— Ἴσως σὲ ἀνησυχῶ μὲ μηδενικὰ πράγματα, εἶπεν. Ἐν τούτοις ἀμφισβάλλω περὶ τῆς Αὐγούστας.

— Ἄφοῦ βλέπεις ὅτι μένει ἐδῶ, δὲν ὑπάρχει λόγος τοιαύτης δυσπιστίας.

— Σὲ ἀγαπᾷ, ἀλλ' εὐρίσκεται ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ πικροῦ ὃν ἐμπνέει ὁ ἔρω. Δυστυχῶς δὲ ἡ ἀσθενεια εἶνε παροδική.

— Ἀλλ' ἀφοῦ δέχεται νὰ γείνη σύζυγός μου!

— Ὁ γάμος οὗτος δὲν εἶνε τὸσφ' δυσανάλογος ὅσφ' φαίνεται. Ἡ Αὐ-

γούστα ἦτο φιλόδοξος καὶ ἀπεποιήθη ἤδη πολλάς καλὰς προτάσεις. Τίς οἶδε μήπως ὁ φόβος τοῦ νὰ μὴ εὕρῃ ὅ,τι ζητεῖ υποβόηθεῖ τὴν ἀπόφασίν της τοῦ νὰ δοθῇ εἰς ἀπλοῦν ἰδιώτην, ὅστις εἶνε ὅπωςδήποτε πλούσιος; . . . Δὲν εἶμαι βεβιαία περὶ τούτου, ἀλλὰ φοβοῦμαι.

— Νομίζεις λοιπὸν ὅτι εἶνε δυνατὸν. . . .»

Δὲν μοι ἀπεκρίθη.

Εἶχον ἐμπιστοσύνην εἰς τὴν μητέρα μου.

— Εὐχαριστῶ! τῇ εἶπον. Εὐχαριστῶ, διότι μὲ εἰδοποίησες. Ἴσως εὐρω δυνάμεις νὰ ὑποστῶ τὴν δυστυχίαν ἐκὼν ἤδη μοι ἐπέληθ' ἐν ᾧ ἂν μὲ κατελάμβανεν ὅπως ἀπαράσκευον, θὰ μ' ἐφόβουεν ἴσως.

Ἡ μήτηρ μου ἐξέφερε κραυγὴν.

Ἡ τελετὴ τοῦ γάμου τῆς Ρενέ ὑπῆρξε δι' ἐμὲ μία τῶν θρησκευτικῶν ἐκείνων ἐπισήμων ἱεροτελεστιῶν, αἵτινες ἐξαίρουσι, μεταμορφοῦσι τὸν ἄνθρωπον εἰς ἕν καθαρῶς πνευματικόν. Τὸ πᾶν ἐξαφανίζεται περὶξ αὐτοῦ καὶ εἴτε ὑπὸ τοῦ θαύματος τῶν αἰσθητηρίων εἴτε ὑπὸ τῆς ἐνστίκτου τάσεως πρὸς ἄγνωστα στοιχεῖα, διάκειται εἰς κατὰστασιν ὅπως ὑπερφυσικὴν.

Δι' ἐμὲ ὁ ἐξωτερικὸς κόσμος ἐξηφανίσθη. . . . Ὁ Μαξίνσκη καὶ ἡ Ρενέ μόνον ἐσκιαγραφουνοτο εἰσέτι παρὰ τοὺς πόδας τοῦ βωμοῦ. Ἦκουσα ὕμνους οὐρανίους. Ὁ καπνὸς τοῦ λιθνωτοῦ ἐσχημάτιζε πυκνὸν νέφος καὶ ἐνόμιζα ὅτι τὸ ἀγαπητὸν ἐκεῖνο ζεῦγος ὑψουτο βαθμηδὸν ἵνα ἐνωθῇ εἰς τὸν οὐρανόν.

Οἱ κεκλημένοι πάντες εἶχον ἤδη ἐγκαταλείψει τὰς ἐν τῷ νάρθηκι θέσεις των καὶ συνωθοῦντο πρὸ τῆς ὀρατικῆς πύλης, ἐν ᾧ ἐγὼ ἔμεινον ἀκόμη γονυπετῆς ἐν τῇ ἀρχικῇ στάσει μου. Δὲν εἶχον ἐννοήσει ὅτι ὅλοι εἶχον ἐγερθῆ.

— Ἐλθέ λοιπὸν, ἤκουσα αἴρνης λέγοντα τὸν Μαξίνσκη σὲ ζητοῦμεν πικνταχοῦ.

Ἐπρόκειτο νὰ παρασταθῶ ὡς μάρτυς μετὰ τοῦ Κάσκιωφ.

Ἐξεληθόντες τῆς ἐκκλησίας ἐπανήλθομεν οἴκαδ' ἐμετὰ τῶν στενοτέρων οἰκειῶν· εἶτα δὲ τὸ νέον ζεῦγος ἤρχισεν ἀμέσως νὰ παρασκευάζεται διὰ τὴν ἀναχώρησιν εἰς Πολωνίαν· ἐνθα ὁ γέρων μακρήτιος Μαξίνσκη τὸ περιέμενον. Ἀπερασίσθη ἵνα ὁ Κόμης καὶ ἡ Κόμησσα ἐλθωσι κατόπιν νὰ ἐγκατασταθῶσι παρὰ τῷ Δουκί Β***.

Ἡ ἀναχώρησις τῆς Ρενέ δὲν μ' ἐλύπησε. Πράγμα πικράδοξον! Τσοῦτῳ ἡ ὑπαρξίς ἐκείνης ἐταυτίζετο μὲ τὴν ἰδικὴν μου, ὥστ' ἐνόμιζον πάντοτε ὅτι εὕρισκετο πλησίον μου.

Ὁ Δουξ ἠθέλησε νὰ κρατήσῃ τὴν ἀνεψιάν του δύο ἢ τρεῖς ἡμέρας περὶ

αὐτῷ. Ἡ Αὐγούστια οὐδεμίαν ἔδειξε δυσκολίαν. Τούνηντιον ἐβεβίωσε καὶ αὐτὴ ὅτι μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τῆς Ρενέ ἦτο ἐπάναγκες νὰ μείνῃ ἐπὶ τινος ἡμέρας ἵνα διευθετήτῃ τὰ τῆς οἰκίας, ἥτις ἔμελλε τοῦ λοιποῦ νὰ κυβερνᾶται ἀνευ γυναικός.

Ἐντὶ τριῶν ἡμερῶν ἐμείνκαμεν δύο ἐβδομάδης εἰς τὴν πόλιν. Ὁ Κάσκωφ μᾶς ἐπισκέπτετο καθ' ἑκάστην. Ἡ Αὐγούστια εὐκόλως ἠννόησε τὰ αἰσθημάτων ἅτινα τῷ ἐνέπνεεν. Ἦτο ψυχροτέρη πρὸς ἐμέ. Ἡ γλυκεῖα οἰκειότης ἥτις ἐβασίλευε μεταξύ μας ἐξηφνήσθη ὀλοταλῶς, καὶ ὅταν παρεπονούμην ἐπὶ τούτῳ, ἀπεκρίνετο ὅτι ἐνώπιον τοῦ κόσμου, εἰς τὴν πόλιν, ἦτο πρέπον νὰ μὴ φαίνωνται γινόμενα διακρίσεις ὑπὲρ οὐδενός.

Δὲν ἠδυνάμην νὰ ἔχω ἀφορμὴν μίσους κατὰ τοῦ Κάσκωφ. Ἦτο ἔτοιμος νὰ μοὶ ἀρπάσῃ τὴν Αὐγούσταν, ἀλλὰ μόνον ἂν αὐτοπροαιρέτως ἤθελε τὸν προτιμήτῃ, ἔστω καὶ λόγῳ συμφέροντος. Βεβίως δὲν εἶχε τὴν ἀξίωσιν ν' ἀγκληθῇ, εἶχεν ὅμως τὴν ἐλπίδα ν' ἀγοράτῃ γυναικῆ φιλόδοξον. Εἰς ποῖον ὅμως σημεῖον βρασιμότητος εὐρίσκοντο αἱ ἐλπίδες του; Οὐδὲν περὶ τούτου ἠδυνάμην νὰ μνητεύσω. Τασούτῳ ἐντέχνως ὑπέκρυπτε τὴν θέσιν του πρὸς τὴν Αὐγούστιαν, ὥστε ἦτο ἀδύνατον νὰ ἐμδοκίμω εἰς τὰ συμβαίνοντα. Ὑφίστάμην μαρτύρια.

Ἀνήγγειλα ὅτι ἀναχωρῶ τὴν ἐπαύριον. Ἡ ζωὴ δὲν ἦτο ὑποφερτὴ μετὰ τῶν δύο ἐκείνων· ἐκτὸς τούτου ἠελπίζον διὰ τῆς δηλώσεως τῆς ἀπαφάσεώς μου νὰ πείτῳ καὶ τὴν Αὐγούστιαν νὰ μὲ ἀκολουθήσῃ.

— Πηγκίνετε, μοὶ εἶπε. Μετὰ ὀκτὼ ἡμέρας θὰ ἦμαι πλησίον σας.

Ὀκτὼ ἡμέρας!

Ἐπέστρεψα εἰς τὴν ἑπαυλίαν, πρὸς τὴν μητρί μου καὶ περιέμενα.

Ὁ Κόμης μοὶ ἔγραφε συχνὰ ἐκ Παλωνίας. Ὁ τάλας ἐμαρτύζετο ὑπὸ ἀκουσίῳ ζηλοτυπίᾳ, περὶ ἧς μόνον εἰς ἐμέ ἐξέμυστησέν με.

«Φίλε μου, ἐν καὶ μόνον εἰς τὸν κόσμον ὑπάρχει ὄν, μετὰ τοῦ ὁποῖου θύναμαι νὰ συμμερισθῶ τὴν ἀγάπην τῆς Ρενέ· εἶσαι σὺ, πρὸς τὸν ὁποῖον μόνον τὴν ἐμπιστεύομαι ὡς ἀδελφὴν. Ἐκτὸς σοῦ ζηλεύω τὸ πᾶν. Αὐπήσου με! Λόγῳ ἐλλείψεως πάσης ἀφορμῆς ἢ ζηλοτυπίας μου καταντᾷ παιδικιῶδης. Ζηλεύω ὅταν χορεύουν μαζὺ τῆς, ὅταν τῇ ἑμιλοῦν, ὅταν ψάδουν τὸ φόρεμά της, ὅταν ρίπτουν ἐπανωφόριον ἐπὶ τῶν ὤμων της, ὅταν ὁ ἄνεμος θωπεύῃ τὸ πρόσωπόν της. Αἰσθάνομαι στιγμὰς μίτους ἐναντίον τῶν φίλων οἵτινες μᾶς ἐπισκέπτονται καὶ μοὶ κλέπτουσι τοὺς λόγους καὶ τὰ βλέμματά της, ὁ πατήρ μου γελᾷ καὶ μοὶ ἀπευθύνει μακρὰς διδασχάς. Ἀλλὰ σὺ μ' ἐννοεῖς, δὲν ἔχει οὕτως; Ὅπωςδήποτε ἄφες με νὰ οἰκτεῖρω ἐμαυτόν!»

Ὁ Μαξίνσκης! . . . Ἐκεῖνος ὅστις ἔπραπε νὰ ἦνε τόσο εὐτυχής! . . . Ὑπέφερε καὶ αὐτὸς λοιπόν; Εἶε ἔρα πάντῃ ἀληθές ὅτι εὐτυχία πλήρης

δὲν ὑπάρχει καὶ ὅταν ὁ ἄνθρωπος δὲν εὐρίσκει τὴν δυστυχίαν ἐκτὸς ἐκυ-
τοῦ, τὴν ζητεῖ ἐν τῇ ψυχῇ του ἕως οὗ τὴν εὑρη.

10'

Καὶ ἐν τῷ ἔρωτι αἱ ἐγωῖσται μόνον ἑαυτοῦ; ἀγαπῶσι.

Περὶ τὰ τέλη τῆς ἐβδομάδος ἐκείνης τῆς ὁποίας δὲν ἐνθυμῶμαι ποτὲ
νὰ διήλθον ἄλλην μικροτέραν, ἔσχομεν μίαν ἐπίσκεψιν. Ἡ κυρία Τοκέν,
ἐστολισμένη ὅσον ἦτο δυνατὸν περισσότερον καὶ ἀηδέστερον, ἦλθεν ἐπὶ
τοῦ ἀχήμητος τας, ὅπερ ὠδήγει ἢ ἰδίᾳ καὶ ἐπλήρου σχεδὸν ἐλόκληρον.
Ἦτο κἀθιδρος καὶ ἀσθμαίνουσα ὡς ἀτμομηχανὴ σιδηροδρόμου.

— Ἦλθον νὰ σὰς ἰδῶ καὶ εἶχα τὸν λόγον μου, εἶπε μετ' αὐταπρηνη-
σίας. Ὁ κόσμος εἶνε τόσο κακός, ὥστε διέδωκε πολλὰ πράγματα περὶ
τοῦ κ. Φράντζ. Καὶ ἤρεῖς αὐτοὶ τὰ ἐπιστεύαμεν μὴ γνωρίζοντες τί νὰ
σκεφθῶμεν. Τώρα ὅμως ἐτελείωσαν, καὶ ἔρχομαι νὰ γελάσωμεν ὀλίγον με-
τὰς ἀνοητίας ταύτης. . . . Ἡ κυρία Ρενέ ὑπεκνδρεύθη καὶ ταῦτα χάρις εἰς
τὸν Φράντζ, ὥστε ἀπεδείχθη ὅτι οὐδεμίαν ἀπκίτητιν εἶχε δι' ἑαυτόν. Ἡ
ἄλλη, ἥτις, καθὼς ἐλέγετο, ἦλθεν ἐδῶ διὰ νὰ ὑπεκνδρευθῇ, ἀπεδείχθη ὅτι
διέμεινε χάριν ὑγείας, ἀφοῦ τώρα ὑπεκνδρεύεται μετ' Ἐδσον τινὰ πρίγκηπα.
Πάλιν δὲ ὁ Φράντζ εἶρε τὸ πρόσωπον. Βλέπετε, λοιπόν, τί ἀνόητοι ἦσαν
ὅσοι ἔλεγον ὅτι ἐρωτεύεται τὰς δεσποινίδας ταύτας;

Καὶ ἀφοῦ ἐγέλασε βρέως, ἐξηκολούθησεν.

— ὦ! εἶσθε παμπόνηρος σεῖς! Οὐδεὶς ἠδυνήθη νὰ ἐννοήσῃ τί σκέπτε-
σθε. Ἐν τούτοις ὠφελήθητε πολὺ, διότι ἀπεκτῆτατε φίλους δυναμένους
νὰ σὰς προαγάγωσιν ὑφ' ἑλας τὰς ἐπόψεις.

— Δὲν πρόκειται νὰ μεταβάλλω στάδιον, εἶπον μετὰ δυσθυμίας.

— Τόσῳ καλλίτερον! Ἐγὼ ἐφοδούμην τὸν κντίον ἀφοῦ δὲ εἶσθε τόσο
φρόνιμος σὰς κάμνω μίαν πρότασιν ἐλ μέρου τοῦ συζύγου μου. Ἡ ἔκκυλις
ἡμῶν εἶνε μεγάλη, ἐπαμένως ἢ διοίκησις αὐτῆς ἐπίπονος. Ἄν θέλετε νὰ
ἐπιστρέψητε εἰς τὸ Βοχίτ, ὁ κ. Τοκέν εἶνε πρόθυμος νὰ συμμερισθῇ μεθ'
ὁμῶν τοῦς κόπους ἐξ ἑνὸς καὶ τὰ κέρδη ἐξ ἑτέρου.

— Σὰς εὐχαριστῶ πολὺ, ἀπεκρίθην, ἀλλὰ δὲν προτίθεμαι πλέον νὰ ἐγ-
καταλείψω τὸ Blau-Blumen.

— Ἀκούσατέ με! εἶπε, προσεγγίζουσα ἔτι μᾶλλον πρὸς ἐμέ. Σὰς λέγω
τῇ ἀληθείᾳ ὅτι δὲν ζῶμεν πλέον ἐντελῶς εὐτυχεῖς ἀφότου ἐφύγατε. Εἶ-
μεθα πάντοτε μελαγχολικοί. Ἀδίως μᾶς ἐγκαταλείψατε.

Καὶ μοὶ ἐθώπευε τὸν ὄμον διὰ τῆς χειρὸς.

— Σὰς ἐπέραξαν ἴσως αἱ ὑποθέσεις μου περὶ τῶν Β***. Δικαίως εἶχα
ἐγὼ ἄδικον νὰ σὰς ἀπευθύνω ἐπιπλήξεις! . . . Γνωρίζετε ὅμως πόθεν

προήλθε τούτο; . . . Έφοβούμην ὅτι ἦτο δυνατὸν νὰ σὰς ἀγκλήσωσιν. Εἶπτε ἀκοιτὰ ὄρατος. Τώρα λοιπὸν σκεφθῆτε ἐπὶ τῆς προτάσεώς μου . . . Οὐκ ἐπικνέλω νὰ ἴδω ἂν μεταβάλετε γνώμην.

Μὰς ἀπεχκρέτησε χωρὶς ν' ἀκούσῃ λέξιν. Οὐδ' ἄλλως ἠννόουεν τὴν μεταβολὴν τῆς γυναικὸς τούτης καὶ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ νὰ με συντεκίρῃ μετὰ τοῦ συζύγου της.

— Χαίρω διότι ἀπεμκκρύνθης ἀπὸ τὸ Βράιτ, εἶπεν ἡ μήτηρ μου. Αἱ μοχθηραὶ γυναῖκες, ὅταν τύχη νὰ ἦνε ἐρωτόληπτοι καθίστανται τὰ ἐπικινδυνωδέστερα ὄντα ἐξ ὅσων ἡ φύσις περράγει. Θὰ τῆ γράψω ὅτι αἱ ἀποφάσεις σου εἶνε ἀμετάκλητοι.

Ἐριτμένως λοιπὸν με ἠγάπα ἡ σύζυγος τοῦ ἐνοικιστοῦ! Ἰδοὺ κατὰστασις! . . . Ἐν τούτοις τὸ ἐνδιαφέρον μου τοσοῦτω ὀλίγον ἐξήφθη ἐκ τῆς περιστάσεως τούτης, ὥστε οὐδόπως ἐμερίμνητα περὶ τῶν σκέψεων καὶ τῶν διαβιμάτων τῆς μητρός μου.

Ὁχαρμκ δικστυρωθὲν με πὸ τῆς κυρίως Τοκέν εἰσῆλθεν εἰς τὴν αὐλήν. Ἡ Αὐγούστκ ἐξεπήδησε καὶ ἐρρίφθη εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς μητρός μου, ἡ Αὐγούστκ πιστὴ εἰς τὴν ὑπόσχεσίν της! . . . Τίς θὰ τὸ ἐπίττειε;

Δέν ἠρώτητε περὶ τῶν συμβάντων εἰς τὴν ἔπκυλιν καὶ δέν ἀνῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιόν της ἵνα φορέσῃ τὸ βκμδκκερὸν φόρεμα. Εἶπεν ὅτι ἦτο κουρασμένη καὶ ἔμεινε μεθ' ἡμῶν ὅλην τὴν ἐσπέραν. Ἐστρεφε πάντοτε καὶ προσήλου τοῦς ὀφθαλμοὺς ἐπ' ἐμέ, ἐλλάλει ὀλίγα καὶ δέν προσεπάθει νὰ κρύψῃ τὴν σύννοιάν της. Ἀπεσύρθη ἐλωρίς.

Καὶ ἡ μήτηρ μου καὶ ἐγὼ προησθάνομεθα κατκικίδη ἐπικπειλοῦσκν ἡμῶς. Δέν ἠδονάμην ν' ἀπορκατίσω ἵνα ὑπάγω καὶ κατακλιθῶ. Κατέβην εἰς τὸν κῆπον. Ἦτο περίπου μεσονύκτιον καὶ ὄμως ὑπῆρχε φῶς εἰς τὸ δωμάτιον τῆς δεσποινίδος Β*** τοῦ ὁποίου τὸ παράθυρον ἦτο ἀνοικτόν. ὦ! πόσον ἐπεθύμησα νὰ ἐγινόμην ἀόρατος καὶ νὰ εἰτηρχόμην εἰς τὸν θάλαμον ἐκεῖνον! . . . Θὰ ἔβλεπον τὴν Αὐγούστκν μόνην πρὸς ἐαυτήν, θὰ ἐμάντευον ἕτως τί ἐσκέπτετο καὶ θὰ ἐγνώριζον τὴν τύχην μου.

Μέγα τι δένδρον, φυτευθὲν ὑπὸ τοῦ πάππου μου, ὑψοῦτο ἀπέναντι τοῦ περκαθόρου. Τὸ κοκκνὸν φύλλωμά του ἠρέμα ψιθυρίζον, μοὶ ἔλεγεν: «Ἐγὼ βλέπω! ἐγὼ βλέπω!» Αἶρνης μοὶ ἐπῆλθεν ἡ ἰδέα νὰ ἀνκῶ, τὴν ὁποῖαν ὄμως ἀπέκρουσα μετ' ἀγκνακτήσεως. Ἀλλ' ἐπανῆλθεν ἐκ δευτέρου εἰς τὸ πνεῦμά μου συνοδευομένη ὑπὸ ἀπειρίκς ἐπικχειρημάτων ὑπὲρ τοῦ συγγνωστοῦ τῆς τοικαύτης ἐπιθυμίας, ἐν ἣ θέσει εὐρισκόμην. Ἡ Αὐγούστκ βεδοαίως δέν θὰ εἶχε κατακλιθῆ, ἠδονάμην δὲ ἀμέσως νὰποσυρθῶ ἂν τὸ βλέμμα μου ἠδύνατο νὰ προσβῆλῃ τὴν αἰδημοσύνην αὐτῆς. Ἐμάχετο ἀκόμη ὁ νοῦς μου κατὰ τῆς ἐπιθυμίας τούτης, ἐν ᾧ ἤδη ἀνέβκκινον ἐπὶ τοῦ δένδρου.

Δις ἢ τρίς ἐσταμάτησα, ἀποφασίσας νὰ κατὰβῶ, ἀλλ' ἐπὶ τέλους εὐρέθην ἐν τῷ μέσῳ τοῦ φυλλώματος. Ἡ νύξ ἦτο σκοτεινή· οὐδεὶς κίνδυνος νὰ φανῶ. Ἦμην κατησχυμένος διὰ τὴν ἀδυναμίαν μου, ἀλλ' ἄνευ ταύτης τὰ ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς Αὐγούστιας μυστήρια οὐδέποτε θὰ μοὶ ἐπεδεικνύοντο ἐν πάσῃ αὐτῶν τῇ ἀληθείᾳ. Ἡ στιγμὴ ἐκείνη ἀπεφάσισε περὶ τοῦ παντός.

Ἄγνοῦν ἂν ὅ,τι εἶδον θὰ φανῆ μαλλον πιστευτὸν εἰς τὰς γυναῖκας ἢ τοὺς ἀνδρας, ὅσοι θ' ἀναγνώσωσι τὰς γραμμὰς ταύτας. Τὸ ἐπ' ἐμοὶ θὰ διηγηθῶ πιστῶς ὅ,τι εἶδον χωρὶς νὰ ἔχω τὴν ἀξίωσιν νὰ ἐξηγήσω ἢ σχολιάσω οὐδὲν ἐκτὸς ἐκείνων τὰ ὁποῖα μὲ ἀφορῶσι προσωπικῶς.

Ἡ Αὐγούστια ὅπως προφυλάξῃ τὸ στῆθος τῆς ἀπὸ τῆς ψυχρότητος τῆς ἐσπερινῆς δρόσου, εἶχε περιβληθῆ ποδῆρες ἱμάτιον διὰ πλουσίων τριχάπτων κεκοσμημένον ὅπερ ὄμω, ἄφινε κατὰ τὸ ἡμισυ γυμνὸν τὸν τράχηλον καὶ τοὺς βραχίονας. Ἦτο γονυπετῆς ἐπὶ τοῦ πατώματος καὶ ἐστήριζε τὰς χεῖρας ἠνωμένας ἐπὶ θρονίου. Κατ' ἀρχὰς ἐνόμισα ὅτι προσήχετο, ἀλλ' ἐκ τῆς ἐκφράσεως τοῦ προσώπου τῆς ἠννόησα ὅτι ἄλλο τι αἴσθημα κτεῖχεν αὐτὴν καὶ οὐχὶ ἡ πρὸς τὸ θεῖον δέησις. Τὰ χεῖλη τῆς ἐκινουῦτο χωρὶς νὰ κινήσῃ οὐδένα ἦχον, ἐφαίνοντο προσπαθοῦντα νὰ ἐνκρωλώσῃ τὰς ἀσυνκρτήτους ἐκείνας λέξεις τὰς ὁποίας προφέρομεν ὅταν εἰρισκόμεθα εἰς ἐρημίαν. Προτεπάθησα ματαίως νὰ διακρίνω τὸ ἀντικείμενον πρὸς τὸ ὁποῖον ἀπηύθυνε τὴν παράκλησιν ταύτην ὁμιλίαν.

Τὴν Αὐγούστιαν ἔβλεπον ἐκ τοῦ πλαγίου, τὸ δὲ πρῶτον ὅπερ ἐθεώρει ἦτο κεκρυμμένον ὑπὸ ἐλαφρᾶς κλίσεως τοῦ θρονίου. Ἐμεινεν ἐπὶ μακρὸν εἰς τὴν θέσιν ταύτην ἐν τῇ ὁποίᾳ ἠδυνήθη νὰ θαυμάσω τὸ πρόσωπόν τῆς ὑπὸ χαριστάτην στάσιν. Ἐκίνει τὴν κεφαλὴν δεξιὰ καὶ ἀριστερά, ἐκλείει κατὰ τὸ ἡμισυ τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ ἐφαίνετο ὡς ἐν μέθῃ! . . .

Εἶτα ὡσεὶ ὑπέιχουσα εἰς ἀκατανίκητον δύναμιν, ἤρπασε τὸ ἀντικείμενον, πρὸ τοῦ ὁποίου ἦτο γονυπετῆς, καὶ τὸ ἔφερε βικίως εἰς τὰ χεῖλη τῆς. Ἦτο εἰκὼν. Τὴν ἐφίλει μετὰ μεγαλειτέρας παρφορᾶς ἢ ὅσον ἐγὼ τὴν ἰδικὴν τῆς.

Ἡ καρδίᾳ μου ἐπκλλεν ἰσχυρῶς, ἕκαστος δὲ παλμὸς αὐτῆς παρήγε καθ' ὅλον μου τὸ σῶμα στεναγμὸν, ὅστις μὲ συνέτριβεν. Ὀλίγον ἔλειψε νὰ ὀρμήσω πρὸς αὐτὴν καὶ ἀναφωνήσω: Εἴμ' ἐγὼ; εἴμ' ἐγὼ τὸν ὁποῖον ἀγαπᾶς τόσον! . . .

Ἐθεώρει τὴν εἰκόνα μετ' εὐτυχίας, εἶτα πάλιν ἠσπάζετο αὐτὴν, τὴν ἐθεώρει ἐκ νέου καὶ ἐφαίνετο προφέρουσα πάντοτε μίαν καὶ τὴν αὐτὴν λέξιν. Ἐκ τῆς κινήσεως τῶν χειλέων τῆς ἐμάντευον ὅτι θὰ ἦτο τὸ ὄνομά μου. Ἡ εἰκὼν θὰ ἦτο ἰδική μου.

Ἐρωσ! Ἐρωσ! Τί πόνους, ἀλλὰ καὶ ποίαν χαρὰν παρέχεις! Τίς τολμᾶ νὰ σὲ κατακρίνη; Τίς παραπονεῖται ἐναντίον σου; Μὰς βασανίζεις. . . ἀλλὰ τὸ πᾶν ἐδῶ δὲν εἶνε μεμιγμένον μετὰ θλίψεως; Ἡ λύπη δὲν εἶνε

ἀφαικτος, εἰς πάντας, καὶ εἰς αὐτοὺς ἀκόμη τῶν ὁποίων ἡ ξηρὰ καρδία οὐδέποτε σ' ἐγνώρισεν!

Ἐπὶ τέλους ἡ Αὐγούστα εἰσήγαγε τὴν εἰκόνα ἐν τῷ σταθιδέσμῳ αὐτῆς καὶ τὴν ἐθλίψε τρυφερῶς ἐπὶ τοῦ κόλπου της.

Διατί νὰ μὴ ἐγκαταλείψω τότε τὴν θέσιν μου; . . .

Ἐπληκνήθη ἐπ' ὀλίγον εἰς τὸ δωμάτιον, εἶτα ἐκάθησε παρὰ τῆς τοικπέζης ἐφ' ἧς ἔκειεν ἡ λυχνία. Ἐθεώρησε τὰς χεῖράς της πρῶτον μετὰ τινος φιλαρεσκείας, κατόπιν μετὰ πολλῆς προσοχῆς, τὰς ἐπληκσίασεν εἰς τὸ φῶς ἵνα βεβαιωθῇ ὅτι ἡ ἐπίδερμις εἶχεν ἐπικνέσθῃ εἰς τὴν προτέραν λευκότητα καὶ ἀπαλότητα. Θὰ ἔλαγέ τις ὅτι ἐπρόκειτο περὶ ἀντικειμένου μεγάλης σημασίας.

Ἐπειτα ἤνοιξε μικρὸν τι κιβώτιον, περιέχον πολλὰ καὶ πολύτιμα κοσμήματα, περιδέρκια, δακτυλίους. . . . Θὰ ἦσαν τὰ κοσμήματα τῆς μητρὸς της, περὶ ὧν ἤκουσα πολλάκις νὰ γίνετο λόγος ὅτι τὰ εἶχε περὶ πολλοῦ καὶ οὐδέποτε ἀπεχωρίζετο αὐτῶν. Ἐκόσμησε τοὺς βραχίονας, τὰ ὧτα τὴν λαμπρὴν καὶ ταπεινότητά της μικρὸν κάτοπτρον ἐνώπιόν της, ἐστήριξε τοὺς ἀγκῶνας ἐπὶ τῆς τοικπέζης καὶ κατωπτρίζετο. Ἡ φυσιογνωμία της ἔλαβεν ἔκφρασιν εὐδαιμονίας ὑπὸ τὸ πῦρ τῶν ἀδαμάντων. Ἐλυσε τὴν κόμην, ἣτις ἐξετάθη ἐπὶ τῶν ὠμων αὐτῆς ὡς πέπλος χρυτοῦς. Περιετύλισσε τοὺς πλοκάμους εἰς τὰ δάκτυλά της καὶ τοὺς ἐθώπευσε.

Προηκολούθησε μέχρι τέλους τὴν προσωπικὴν ταύτην λατρείαν. Ἡ Αὐγούστα ἐκάλυψε τοὺς δακτύλους δι' ἀδαμάντων, πλὴν δὲν παρετήρησε τοὺς λίθους, ἀλλὰ τοὺς δακτύλους. Περιέσχελε τοὺς βραχίονας διὰ λαμπρῶν ψελλίων, ἀλλ' οἱ βραχίονες αὐτοὶ ἐπέσυρον τὴν προσοχὴν καὶ τὸν θαυμασμὸν της. Καὶ ἦτο ἄληθῶς ὠραία! . . . Καὶ ὁμῶς ἐγὼ οὐδέποτε τὴν ἐθεώρησα μετὰ μεγχλειτέρας ψυχρότητος. Μήπως ἄρα ἡ κάλλονή της γυναικὸς ἐδαμουργήθη ἀποκλειστικῶς διὰ τὸν ἄνδρα; ἢ ζηλοτυποῦμεν ἐπὶ τοσοῦτον ὥστε οὐδέ εἰς αὐτὴν τυχόν ἐπιτρέπομεν τὸ δικαίωμα τοῦ θαυμάζεσθαι; καὶ μαγνήμεθα τὴν φιλαρεσκίαν; Ὅπως δὴποτε ἡ Αὐγούστα ἐν τῇ ἐκστάσει ἐκείνῃ εἶχεν ὄψιν γυναικὸς ἐξηχερωμένης. Οὐδὲν τὸ παιδικόν, τὸ ἀθῶον ὑπερκίνετο εἰς τὰς κινήσεις της.

Ἀφοῦ ἐπὶ μικρὸν ἔμεινε βεβουλισμένη εἰς τὸν θαυμασμὸν ἐκείνης, ἐξήγαγεν αἴφνης πάλιν τὴν εἰκόνα, τὴν παρετήρησε μετὰ τινος ἀδιαφορίας καὶ ἐπρόφερε σιγαλὰ πλὴν ἀρκετὰ καθαρῶς ὅπως ἡ αὔρα φέρη εἰς τὰ ὦτά μου, τὰς λέξεις:

— Τὸν λατρεύω! . . . ἀλλὰ . . . νὰ ζήσω ἐδῶ! . . . Ἀδύνατον!

Συνέπτυξε τὴν εἰκόνα μετ' ὀργῆς ἐντὸς τῶν χειρῶν της, τὴν ἔρριψεν εἰς τοὺς πόδας της καὶ εἶπε μετὰ μακρῶν παύσεων.

— Διατί νὰ μὴ δύναται τις ν' ἀγοράσῃ τὸν ἄνθρωπον καθὼς ἀγοράζει τὸν ἀδάμαντα! . . .

Ὅγχοι θλίψεων ἔπιπτον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μου καὶ τὴν συνέτριβον.

Κατήλθον τοῦ δένδρου· ὅτε ἄνω ἤγγισεν τὴν γῆν οἱ πόδες δὲν ὑπεβάσταζον πλέον τὸ σῶμά μου.

Ἐπάρχουσι τοιαῦται στιγμὰὶ καθ' ἃς δὲν ἐπικρατεῖ τις εἰς ἑαυτόν. Ἡ λύπη ἰσχυροτέρα οὐσὶ ἡμῶν μᾶλλον ἐπιβάλλει τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ μερισθῶμεν τὸ βῆρος αὐτῆς μετ' ἄλλου. Ἐν τούτοις δὲν ἐφώναζα, δὲν εἶπον τίποτε. Ποῦ ἦτο ἡ Ῥενέ; Τὴν μητέρα μου ἐφοβούμην νὰ λυπήσω. Ἐστάρθην μόνος μέχρι τοῦ κοιτῶνός μου.

Κ'

Ἡ ὡραία γυνὴ θυσιάζει μᾶλλον τὴν ζωὴν ἢ τὰ κάλλος.

Τὴν πρώτην ἡ Αὐγουστὰ μοι ἐμήνυσεν ὅτι μὴ δυναμένη νὰ ἐξέλθῃ, ἐπέθυμει νὰ μὲ ἴδῃ εἰς τὸ δωμάτιόν της.

Εἰς τὸ δωμάτιόν της! Ταῦτο μ' ἐξέπληξεν.

Ἐπέκουσα, ἀλλὰ φθάσας μέχρι τῆς θύρας, ἔστην μὴ τολμῶν νὰ ὑπερβῶ τὸ κατώφλιον.

— Εἰσέλθετε! μοι εἶπε. Μὴ φοβεῖσθε, δὲν εἶνε τίποτε. Ὅταν ἐξέλθητε τοῦ δωματίου τούτου ἡ θὰ ἤμην μνηστή σας ἢ δὲν θὰ ὑπάρχω πλέον διὰ σας. Ὅστε δὲν ἀξίζει τὸν κόπον, προκειμένου περὶ τῆς τελευταίας ἡμῶν συνεντεύξεως νὰ μεριμνῶμεν περὶ τοῦ τόπου, εἰς ἃν εὕρισκόμεθα. Καθήσατε καὶ ἀκούσατέ με. Ἐπανήλθον εἰς τὴν ἔπαυλιν ἵνα ἐξηγηθῶ ἀπαξ διὰ παντὸς μαζί σας.

— Γνωρίζω τί θὰ μοῦ εἰπῆτε: ἀθέλω νὰ γείνω σύζυγός σου, ἀλλ' ἀδύνακτον νὰ συμμερισθῶ τὴν ζωὴν σου». Καλῶς ἐμάντευσα;

— Ναί! Δὲν δύναμαι νὰ δεχθῶ τὰς προτάσεις σας. Οἱ σκοποὶ σας εἶνε ἀνεφάρμοστοι. Θέλετε νὰ τοὺς ἐγκαταλείψετε;

— Οὐδέποτε θὰ τοὺς ἐγκαταλείψω!

Οἱ λόγοι τοὺς ὁποίους εἶχον ἀκούσει τὴν προτεραίαν, «ν' ἀγοράσῃ ἄνθρωπον, καθὼς ἀγοράζει ἀδάμαντα», ἦσαν εἰσέτι ἔναυλοι εἰς τὰ ὦτά μου.

— Ὁ ἔρωσ σας, ἀγαπητὲ Φράντζ, εἶνε ἀπλοῦκός καὶ συνάμα δεσποτικός μοι ἀπεκρίθη. Συνκνύετε μίαν εὐγενῆ κόρην· σας ἀγαπᾷ! Δὲν σας ἀρκεῖ τοῦτο, ἀλλὰ θέλετε, χάριν τῆς πρὸς ὑμᾶς ἀγάπης, νὰ γείνη χωρική! Ἐπειδὴ δὲ τούτα εἶνε ἀδύνακτον, δὲν πιστεύετε εἰς τὸν ἔρωτά της.

— Ἐγὼ πιστεύω εἰς τὸν ἔρωτά σας.

— Τότε λοιπόν, μ' εὕρισκατε ὑπερήφανον; . . . Ἀπατάσθε· δὲν εἶμαι ὑπερήφανος, ἀλλ' ἀνετρέφην ἐντὸς κέντρου, τοῦ ὁποίου δὲν δύναμαι ν' ἀπομακρυνθῶ. Ἡ ζωὴ σας ἐντὸς τῶν ἀχανῶν τούτων καλυβῶν, γυμνῶν καὶ πειθίμων, εἶνε ὅλως φυσική διὰ σας τὸν μὴ συνειθίσκοντα εἰς ἄλλο τι. Δι' ἐμὲ ὅμως εἶνε ἀθλιότης, εὐχάριστος μόνον ὅταν τὴν ὀνειροπολῆ τις εὕρι-

σκόμενος ἐντὸς κομποῦ θαλάμου! . . . Κρυόνω εἰς τὰ δωμάτιά σας, πεινώ εἰς τὴν τράπεζάν σας, κλαίω ὑπὸ τὰ ἐλεεινὰ ταῦτα ἐνδύματα, ὑποφέρω, καὶ . . . θ' ἀποθάνω ἂν μείνω!

— Ἀλλά, ὑπέλαβον ἐγὼ μετ' ἀπαθείας, ἂν σᾶς ἔλεγον: Ἄς ἀγοράσωμεν ἀπομακρυσμένον τινὰ πύργον, κεκρυμμένον ἐντὸς πυκνοῦ δάσους, ἵνα ζήσωμεν ἐκεῖ μόνοι. Θὰ φορῆτε λαμπρὰ φορέματα, θὰ κοιμᾶσθε ἐπὶ μεταξωτῆς κλίνης, εἰς τὴν τράπεζαν θὰ παρατίθενται τὰ λεπτότερα φαγητά, ἀλλὰ δὲν θὰ βλέπετε ἄλλον τινὰ πλὴν ἐμοῦ καὶ τῶν ὑπηρετῶν· θὰ ἐδέχεσθε; Ὁχι· Βλέπετε, λοιπόν, ὅτι ἀπατᾶτε αὐτὴ ἑαυτήν. Δὲν εἶνε οὔτε ἡ ὑπερηφάνεια, οὔτε ἡ δίψα τῆς πολυτελείας, ἥτις σᾶς ἀπομακρύνει ἀπ' ἐμοῦ.

— Τί λοιπόν; ἠρώτησε μετὰ τρόμου.

— Ὁ ἔρωσ πρὸς τὸ ἄτομόν σας. Τί ἐστὶν ὠραιότης ἢ ἀσχηρὶα γυναικός, ὅταν οὐδεὶς τὴν βλέπῃ; Τίποτε, ἀπολύτως τίποτε. Σεῖς ἔχετε ἀνάγκην τοῦ ἔρωτος ἐκ μέρους τοῦ ἀνδρός, ὃν ἐξελέξατε διὰ σύζυγόν σας, ἀλλὰ συγχρόνως δὲν δύνασθε νὰ στερηθῆτε τοῦ θαυμασμοῦ ἐκ μέρους τοῦ κόσμου ὅλου. Ἐν συνόψει, μὲ ἀγαπᾶτε περισσότερον τῆς κοινωνικῆς θέσεώς σας, ὀλιγώτερον ὁμως τῆς καλλονῆς σας.

Ἡ Αὐγούστα μὲ ἤκουσεν ἀκίνητος, τοὺς ὀφθαλμοὺς ἔχουσα προσηλωμένους ἐπ' ἐμὲ μετὰ τρόμου.

— Αὐτό, τὸ ὁποῖον λέγετε, εἶνε. . . .

— Ἡ ἀλήθεια! διέκοψα ἐγώ.

Ἐκλινε τὴν κεφαλὴν.

— Σᾶς εἶπον ἀπᾶς, δὲν δύνασαι νὰ γείνης ἀγρότις! καὶ ἀμέσως ἠθελήσατε ν' ἀποδείξετε τὸ ἐναντίον. Ἀνάγκη θαυμασμοῦ. Μετ' ὀλίγον σεῖς ἡ ἰδίᾳ ἐβαρύνθητε τὴν κωμωδίαν ταύτην.

— Ἐπάλαισα ἐν τούτοις. Ἐνθυμεῖσθε, δὲν ἠθέλον νὰ ὑπάγω εἰς τὸν γάμον τῆς Ρενέ.

— Διότι αἱ τρυφεραὶ σας χεῖρες δὲν ἦσαν τότε τὸ ἄκρον ἄωτον τῆς λευκότητος καὶ ἀπαλότητος! Ἀπόδειξις τούτου εἶνε ὅτι καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἐμείνατε μὲ τὰ χεῖρόκτια.

Μοὶ ἐφαίνετο ὅτι ἡ ζωὴ μου διέρρει παρκαυρομένη ὑπὸ τῶν λέξεων τούτων, τὰς ὁποίας ἀπηύθυνα πρὸς τὴν Αὐγούσταν. Ἡ πίστις μου, αἱ ἐλπίδες μου ἐπιπτον, μία πρὸς μίαν, εἰς τὸ κενόν, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἐκρημιζόμην κ' ἐγὼ κατακέφαλα. Ἐν τούτοις ἐπεθύμουν νὰ ἐξαντλήσω τὸ πᾶν μετὰ τῆς Αὐγούστας, ν' ἀφίσω τὴν καρδίαν μου νὰ ἐχειλίση.

— Καλὰ λοιπόν, ἔστω! ἐστέναξεν. Εἶμαι τοιαύτη. . . . τὸ ὁμολογῶ! Ἀλλά. . . . σᾶς ἀγαπῶ, Φράντζ! Συγχωρήσατέ με, ὅπως συγχωροῦσι τὰ παιδία. Αἱ γυναῖκες εἶνε παιδία. Σεῖς οἱ ἄνδρες ἐπιζητεῖτε τὸ τέλειον. Διατί δὲν μὲ ἀγαπᾶτε ὅπως εἶμαι; Δὲν ἐξαρτᾶται ἀπ' ἐμοῦ νὰ γείνω δια-

φορετική. Ἡδυνάμην νὰ ἦμαι καὶ χειροτέρα· διὰ νὰ γείνω σύζυγός σας μοὶ ἦτο εὐκόλον νὰ σᾶς ὑποσχεθῶ πᾶν ὅ,τι ἐν συνειδήτει δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἐκτελέσω, ἐπομένως νὰ σᾶς ἀπκτήσω. Ὅ,τι δύναμαι νὰ πράξω εἶνε τὸ νὰ δοθῶ ὅλη πρὸς ὑμᾶς. Τὸ ἔπραξα. . . . καὶ σεῖς μὲ ἀπωθεῖτε, μὲ μισεῖτε!

— Ὅχι! Σᾶς λυποῦμαι.

Ἡ λέξις αὕτη προσέβαλε τὴν Αὐγούσταν.

— Τί! εὐσπλαχνίαν λοιπόν; Διατί ὄχι καὶ περιφρόνησιν; Δὲν μοὶ λέγετε, κύριε, τί ἔχετε μέσα εἰς τὴν καρδίαν σας; Καμμίαν πλάστιγγα διὰ νὰ ζυγίζητε τὸ καλὸν καὶ τὸ κακόν; Ἀχάριστε! Ἄ! εἶνε ἀνυπόφορον. Ἄν ἦμην ἀνὴρ θὰ συνέτριβα διὰ τῶν ἰδίων μου χειρῶν τὰ κόκκαλά σας! . .

Ἐβύθισε τοὺς ὄνυχας εἰς τὸν βραχίονά μου.

— Δόξα τῷ Θεῷ! εἶπον. Οὕτω σᾶς ἀγαπῶ περισσότερον Ἡ ὀργή σας μὲ τκράσσει ὀλιγώτερον τῆς ταπεινώσεώς σας. Ἄ! λοιπὸν λέγετε ὅτι ἀφιεροῦσθε καθ' ὀλοκλήριαν, συγκυτανεύουσα νὰ μὲ ὑπκνδρευθῆτε! Ἄλλὰ, κυρία μου, δὲν μοὶ λέγετε ἐνδίδετε εἰς τὸν ἀνδρα, ὅστις γίνεται σύζυγός σας; Τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ ἦναι πατὴρ τῶν τέκνων σας; Κατὰ τοῦτο καὶ μόνον θὰ δύναται νὰ καυχᾶται ὅτι ὑπερτερεῖ τοῦ ἄλλου κόσμου ὡς πρὸς ὑμᾶς; Ἄλλὰ τοῦτο δὲν εἶνε τὸ ὅλον! Εἰξεύρετε πῶς θεωρῶ τὸν γάμον ἐγὼ ὁ πρότυπος, ὁ χωριάτης, καθὼς λέγετε; Θεωρῶ τὸν γάμον ὡς μοναστήριον τοῦ ἔρωτος! . . . Ἡ σύζυγος δὲν ζῆ πλέον εἰμὴ δι' ἐκεῖνον ὅστις τὴν ἔχει. Οὔτε βλέμματα, οὔτε θαυμασμοί, οὔτε θρίκμβοι τῆς χρειάζονται πλέον καὶ οὔτε πρέπει νὰ τὴν εὐχαριστῶσι! Δὲν ὑπάρχει εἰμὴ διὰ τὸν ἀνδρα της. Πρὶν ἢ λοιπὸν ἀφεθῆτε εἰς τὸ ν' ἀγαπήσετε, ἔπρεπε νὰ προσέξετε ἂν ὁ ἀγαπώμενος ὑφ' ὑμῶν ἐφόρει φράκον ἢ χιτῶνα ἐργάτου. Εἰς τὸν ἰδικόν σας κόσμον οἱ σύζυγοι ποτὲ δὲν δίδουν τὸ πᾶν εἰς τὰς γυναῖκας, ἐπομένως οὔτε δικαίωμα ἔχουν νὰ ζητήσουν τὸ πᾶν. Ἄλλ' ἡμεῖς ἀφοσιούμεθα ψυχῇ καὶ σώματι εἰς τὴν γυναικά μας καὶ διὰ τοῦτο πρὶν ἢ τῆς δώσωμεν τὸ ὄνομά μας, ἐξετάζομεν καλῶς τί περιέχει ἡ ψυχὴ αὐτῆς. Ἡμεῖς δὲν ζητοῦμεν νὰ ἦνε μόνον σύζυγος, ἀλλὰ καὶ ἡ χαρὰ τῆς καρδίας ἡμῶν ἐνθα βασιλεύει μόνη, καὶ ἡ σύντροφος τοῦ οἴκου ἐνθα ζῶμεν ὁμοῦ, ἐνὶ λόγῳ, μήτηρ τοῦ τέκνου μας, τοῦ ἰδικοῦ μας τέκνου. Πῶς θὰ δυνηθῆτε σεῖς νὰ διέλθητε νύκτας ὀλοκλήρους πκρά τὴν κοιτίδα βρέφους; νὰ χλωμιάνετε ὑπὸ τῶν φροντίδων μεχριστοῦ μεγαλώσουν τὰ τέκνα σας; Σεῖς θὰ θυσιάσετε τὴν καλλονὴν σας! . . . Τὰ ἰδικά σας τέκνα πρέπει νὰ σᾶς τὰ παρουσιάζουν μόνον ὅταν γελῶσι καὶ νὰ τὰ πομακρύνουν ἀμέσως ἄμα πρόκειται νὰ κλαύσουν. Σεῖς θέλετε σύζυγον τὸν ὁποῖον νὰγαπάτε εἰς τὸ μεταξὺ μιᾶς συναυλίας καὶ ἐνὸς χοροῦ. Ὁ ἔρωτος του, ἡ μέθη τοῦ συζυγικοῦ ἔρωτος δὲν δύναται νὰ θεωρηθῆ εἰμὴ ὡς δευτερευόν ἐπεισόδιον πκρεμπίπτου ἐν τῇ συνήθει ζωῇ. Διὰ σᾶς εὐτυχία εἶνε

ὁ κόσμος. Μείνατε λοιπὸν ἐν τῷ κόσμῳ, ἐμὲ δὲ ἀρετὴ με εἰς τὴν ἡσυχίαν τῆς μονώσεώς μου.

Ἡ ὄργη τῆς Αὐγούστα, εἶχε κοπάσει.

— Φρονεῖτε λοιπὸν ὅτι δὲν ἀγκπῶ παρὰ τὴν ὠραιότητά μου; . . . Ἰδού! . . . εἶπε καὶ ἤρπαξε ψαλλίδα, λύρα καὶ συνάμα τὴν κόμπην τῆς.

— Μὴ! . . . ἀνέκοξα μόλις προφθάσας νὰ σταμκτῆσω τὴν χεῖρά της. Εἶνε ἀνωφελές νὰ κόψετε τὰ μαλλιά σας. . . . Τὸ γνωρίζω, θὰ μὲ ἀγαπᾶτε ἕως ὅτου μεγαλώσουν πάλιν, ἐν ᾧ τοῦγκντίον ὑπάρχει ἀνάγκη νὰ μὲ λησμονήσετε! . . .

— Ἄχ! Τί πρέπει νὰ κάμω λοιπὸν! . . . Θέλετε νὰ ὑπανδρευθῶμεν καὶ ν' ἀποθάνωμεν ἀμέσως; . . . εἶμι ἐτοιμος. Τὸ θέλετε; . . . Τὸ θέλετε, λοιπὸν! . . .

— Ὅχι! . . . Δυστυχῆς κέρη!

Ἐπεσε γονυτετῆς πλησίον μου καὶ ἔλαβεν ἀμφοτέρους μου τὰς χεῖρας.

— Θ' ἀγκπήσετε ἄλλην γυναῖκα.

— Σηκωθῆτε!

— Ὅχι! Δὲν θέλω νὰ σὰς ἀφίσω κακὴν ἀνάμνησιν περὶ ἐμοῦ ὡς καρδίας ὑπερηφάνου! Ἐνώπιόν σας κισθάνομι ὅτι εἶμι πολὺ μικρά. ὦ! Εἶπέτε μου, δὲν θ' ἀγκπήσετε ἄλλην τινά;

— Κ' ἐδῶ ἀκόμη ἐγωῖσμός. Δὲν θέλετε νὰ παρηγορηθῶ.

— Εἶνε ἀληθές. Σὰς ἀγαπῶ τόσον πολὺ. Λοιπὸν, οὐδέποτε θ' ἀγαπήσετε ἄλλην;

— Τί μ' ἐρωτᾶτε;

Ἐλαβεν τὴν κεφαλὴν τῆς μεταξὺ τῶν χειρῶν μου καὶ τὴν ἐθεώρησα ἀπλῆ ἔτι ἐπὶ μικρόν.

— Δὲν ὑπάρχει πλέον δι' ἐμὲ ἄλλη γυνὴ εἰς τὸν κόσμον παρὰ ἡ μήτηρ μου, μία ἀγία, καὶ ἡ Ρενέ, εἰς ἄγγελος. Τὸν ἔρωτα ἐγὼ δὲν ἐγνώρισα εἰμὴ ἐν ὀνειρῷ ἐξυπνῶ γέρων.

Οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς ἐσπινθηροβόλησαν ὑπὸ χαρᾶς.

— Ν' ἀγαπῶνται δύο ψυχαὶ τόσον πολὺ καὶ νὰ χωρίζωνται διὰ παντός! . . . εἶπεν ἐγειρομένη. Παράφρον! Σὰς δίδουν βόδα, θέλετε ἀστρα.

Ἀπεμακρύνθη ταχέως. Ἐξερχόμενος δὲ τοῦ θαλάμου συνήντησα τὴν μητέρα μου.

— Τετέλεσται! τῆ εἶπον. Ἡ Αὐγούστα ἀπέθανεν, ἢ μάλλον ἡ Αὐγούστα μου, ἡ ἰδική μου Αὐγούστα δὲν ὑπῆρξε ποτέ! . . .

(Τὸ τέλος προσεχῶς).